

Beteckning: _____

Avdelningen för ekonomi

Revisorernas kostnad av att utge en going concern- varning

Roya Gogani
Jonathan Nyrén

Kandidatuppsats 15hp
Företagsekonomi
Ekonomiprogrammet
Handledare: Jan Svanberg
Examinator: Arne Fagerström

Förord

Denna kandidatuppsats är författad på högskolan i Gävle inom företagsekonomi med inriktning redovisning. Är mycket tacksamma för allt stöd och mentorskap som handledare Jan Svanberg givit. Även ett tack till opponeringsgruppen som har bidragit med kommentarer som varit värdefulla vid skrivandet av uppsatsen.

Tackar även samtliga familjemedlemmar som under alla dessa år har bidragit med hjälpt och motivation under studiernas gång.

Gävle, maj 2013

Roya Gogani

Jonathan Nyrén

Abstract

The information that the auditor provides in their audit report should be valid in the eyes of the stakeholders of the company. The auditor should be the independent link between the company and its stakeholders. When reading the audit report, one expects to find all the possible economic problems identified in it, however this is not always the case. It is crucial that the audit of a company's going concern is reliable. Decisions regarding going concern-modified opinions should be independent and be based on valid information regarding the company's economic situation. One faulty going concern-modified opinion can set off a whole range of issues and revenue loss for both the company and the audit firm. Consequently stakeholders can lose their trust in the company resulting in a change of audit firm.

This thesis is focused on whether or not auditors might be reluctant to hand out going concern-modified opinions in fear of losing a client and the revenue associated with it. Therefore, the thesis investigates whether or not there is a relationship between lost revenue and the first instance of issuing a going concern-modified opinion for Swedish companies. This thesis is also investigating whether the issuance of a going concern-modified opinion will increase the possibility of the company going bankrupt, the so-called self-fulfilling prophecy.

A contribution to the previous research regarding the going concern issue is the consideration of audit tenure. We have used 432 companies with fiscal year 2009 extracted from the database Affärsdata. Out of this selection, 216 had been issued a going concern-modified opinion. This test group is then compared to the control group with the same number of companies that were identified as financially distressed but without receiving a going concern-modified opinion. The thesis has used the statistical program SPSS to complete the calculations needed to complete the analysis.

The result shows a positive relationship between the first going concern-modified opinion and the change of audit firms. The period of time the auditing requires also affects the predisposition to issue a going concern-modified opinion. However the study was unable to find any statistical evidence for the so-called self-fulfilling prophecy.

Key words: Going concern-modified opinion, Type 1 and Type 2 errors, auditor switching, lost audit fees, bankruptcy, Big 4, tenure, going concern, self-fulfilling prophecy.

Sammanfattning

De uppgifter som revisorn presenterar i sin revisionsberättelse bör intressenter och företag ha förtroende för. Revisorn ska vara en oberoende länk mellan intressenter och företag. Läsaren förväntar sig finna eventuella ekonomiska problem i årsredovisningen. Detta är dock inte alltid fallet. Det är viktigt att revisorerna kan göra en pålitlig bedömning över företagets möjligheter till fortsatt drift. Beslut om going concern-varning måste grunda sig på oberoende och god kunskap om företagets situation. En felaktig going concern-varning kan orsaka problem och intäktsbortfall för både företaget och revisionsbyrån. Intressenterna kan förlora förtroendet för företaget och företaget kan i sin tur byta revisor.

Studien fokuserar på huruvida revisorerna kan vara sparsamma med att utge going concern-varning för att inte riskera att förlora företaget som klient och därmed förlora revisionsintäkter. Därför undersöker studien om det finns ett samband mellan förlorade revisionsarvoden och utfärdandet av en första going concern-varning bland svenska företag. Studien vill också visa ifall en going concern-varning ökar sannolikheten för konkurs den s.k. självuppfyllande profetian.

Ett bidrag till tidigare forskning är att studien beaktar revisionsuppdragets längd i förhållande till going concern-varning. Från databasen Affärsdata har 432 företag selekterats ut från bokslutsåret 2009. Av dessa hade 216 erhållit en going concern-varning. Denna testgrupp har sedan jämförts med en kontrollgrupp med samma antal som varit finansiellt stressade men inte erhållit någon varning. Studien har använt SPSS som statistiskt program för att kunna göra önskade beräkningar.

Studiens resultat visar att det finns ett samband mellan en första going concern-varning och revisorbyte. Studien visar också att längden på revisionsuppdraget påverkar benägenheten att ge en going concern-varning. Däremot finner undersökningen inte något belägg för den s.k. självuppfyllande profetian.

Nyckelord: Going concern-varning, Typ 1 och Typ 2-fel, revisorbyte, revisionsarvoden, konkurs, Big4, revisionsuppdragets längd, fortsatt drift, självuppfyllande profetia.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 INTRODUKTION OCH PROBLEMBAKGRUND	1
1.2 PROBLEMFORMULERING	4
1.3 SYFTE	4
1.4 DISPOSITION	5
2. UPPSATSEN METOD	6
2.1 UTGÅNGSPUNKT	6
2.2 FORSKNINGSAKSATS	6
2.3 KUNSKAPSSYN	7
2.4 KÄLLOR	7
2.5 RELIABILITET	8
2.6 VALIDITET	8
3. TEORI	10
3.1 REVISORNS ARBETE OCH OBEROENDE	10
3.2 REVISIONSPROCESSEN	12
3.3 REVISIONSBERÄTTELSE	14
3.3.1 <i>Going concern-varning</i>	14
3.4 REVISIONSBYRÅERNAS STORLEK	16
3.5 FORSKNINGSHYPOTESER	17
3.6 TYP 1 OCH TYP 2-FEL	19
4. EMPIRISK METOD	21
4.1 UNDERSÖKNINGSMETOD	21
4.2 POPULATION OCH URVAL	21
4.3 OPERATIONALISERING	22
4.3.1 <i>Going concern-varning</i>	22
4.3.2 <i>Undersökningens fem hypoteser</i>	23
4.4 Z-VÄRDE OCH NYCKELTAL	25
4.5 BORTFALL	26
5. ANALYS	27
5.1 INLEDNING	27
5.2 STATISTIK ÖVER GCM- OCH NGCM- FÖRETAG	27
5.3 PRÖVNING AV STUDIENS HYPOTESER	29
6. SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER	35
6.1 SAMMANFATTNING	35
6.2 SLUTSATSER	35
6.3 REFLEKTIONER	38
6.4 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	39
7. REFERENSER	40
BILAGOR OCH TABELLER	43

Förkortningslista

ABL = Aktiebolagslag.

Auditing Standard No. 5 = En amerikansk revisionsstandard.

FAR = Föreningen Auktoriserade Revisorer, branchorganisation för revisorer och rådgivare. Organisationen har ett regelverk som utgår ifrån det regelverk som har utarbetats av International Accounting Standards Board.

GCM = Going concern modified audit opinion, beteckning som används på urvalsgruppen som erhållit en going concern-varning.

IAS = International Accounting Standards, ett regelverk utgivet av IASB. IASB (International Accounting Standards Board) är en stiftelse som arbetar och utvecklar företagens årsredovisningar. Man har ingen formell makt men regelverket är känt och accepterat hos både revisorer och andra aktörer på marknaden.

LNTA = Logarithm of total assets, logaritm på de totala tillgångarna.

NGCM = Non going concern modified audit opinion, beteckning som används på urvalsgruppen som inte erhållit en going concern-varning.

PRB = Probability for bankruptcy, sannolikhet för konkurs enligt Altmans modell.

RS 709 = Revisionsstandarden, för utformningen av revisions berättelsen i svenska företag.

SOX = Sarbanes-Oxley Act, amerikansk lag.

SPSS = Statistical Product and Service Solutions, statistikprogram.

The Big 4 = De fyra största revisionsbyråerna i världen kallas The Big 4. De revisionsfirmor som ingår i Big 4 är PwC, KPMG, Deloitte och Ernst & Young.

1. Inledning

I inledningen förklaras going concern-varnings begreppet och hänvisningar görs till forskning i ämnet. Här anges också problemformulering och syftet med uppsatsen. Därefter presenteras uppsatsens disposition.

1.1 Introduktion och problembakgrund

Revision innebär idag ett stort antal verksamheter men den vanligaste formen är en ekonomisk granskning (Watts och Zimmerman, 1986). Det är i denna del av revisorernas arbete som uppsatsen om going concern-varningar och revisionsberättelsens kvalité ligger. I Revisionslag (1999:1079) § 5-7 står revisorns uppgift specificerad:

”Revisorn skall granska företagets årsredovisning och bokföring samt företagsledningens förvaltning. Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god revisionssed kräver. Revisorn skall efter varje räkenskapsår lämna en revisionsberättelse till företaget. I samband med revisionen skall revisorn till företagsledningen framföra de erinringar och göra de påpekanden som följer av god revisionssed.”

Revisorernas uppgift är att granska företaget och ge en rättvis bild till omvärlden om dess ekonomiska situation. Frågan är om deras skyldighet att granska och rapportera påverkas av risken att bli utbytt av en annan revisionsbyrå. Kommer revisorerna att ge en sann bild av verkligheten trots det egna risktagandet? Den senaste tiden har just granskningskvalitén kring revisorers arbete kritiserats av politiker, media och myndigheter. Dessa menar att det är ett misslyckande hos revisorerna (Carey et al., 2008; Arnold et al., 2001). Revisorerna försvarar sig med att de riskerar att bli utbytta ifall klienten anser att going concern-varningen ej är motiverad (Citron och Taffler, 1992). Revisorernas ovilja att utfärda en going concern-varning dvs. utföra en oren revisionsberättelse kan också orsakas av att de kan misstänka att

de därmed ökar risken för klienten att gå i konkurs en så kallad självuppfyllande profetia (Neil och Carcello, 2003; Citron och Taffler, 1992; Nogler, 2008).

Tidigare forskning har undersökt revisorernas och deras klienters kostnader efter erhållandet av en första going concern-varning uttryckt i byte av revisorer och företagets konkurs (Neil och Carcello, 2003; Citron och Taffler, 1992). Dessa studier rapporterar en ökad frekvens av byte av revisorer. Däremot inga tydliga indikationer på självuppfyllande profetia.

Det finns en kostnad för revisorer när de utger en så kallad going concern-varning. Going concern-konceptet är en revisionsterm som används för att beskriva förutsättningen för att företaget skall kunna fortsätta sin verksamhet. En going concern-varning är en signal till långivare och andra intressenter att bolaget är på väg mot konkurs inom ett år dvs. man gör en fortlevnadsbedömning.

När en revisor ger en going concern-varning beslutar sig företaget ibland för att byta revisor och ibland inte. En revisionsbyrå riskerar att förlora kunder pga. att företaget går i konkurs orsakad av varningen eller genom att utge en going concern-varning till ett företag som klarar av sin ekonomiska situation men som då beslutar att byta ut revisionsbyrån pga. varningen. Resultatet av detta blir att revisorerna är sparsamma med att utge going concern-varningar trots att skäl finns. Ibland är going concern-varningarna orsaken till att företagen går i konkurs. Detta pga. att varningen kan orsaka långivare och andra intressenter att bli tveksamma att göra affärer med företagen med going concern-varning. Det blir en så kallad självuppfyllande profetia, då det blir svårt att få lån och svårt att fortsätta sin verksamhet utan problem (Carey et al., 2008; Neil och Carcello, 2003). Av dessa orsaker kan revisorernas granskning av företagen bli av sämre kvalité då en going concern-varning kan medföra ökade kostnader. Allt oftare kritiserar revisorer för att inte uppmärksamma allvarliga fel i räkenskaper (Sikka, 1998).

Stora företag såsom Enron och Worldcom förlorade ca USD 500 miljarder till marknaden när de gick i konkurs utan någon som helst varning från revisorerna som granskade företagen (Gavious, 2006). Detta problem hade kunnat undvikas ifall revisorerna agerat självständigt utan influens från klienterna. Sarbanes-Oxley Act (2002)

är en amerikansk lag som ska skydda intressenterna genom att förbättra kvalitén hos granskningen gjord av revisorerna. Enligt SOX No. 1, bör en revisor vara självständig, och för att vara det bör de enligt SOX vara

”ärliga och fri från någon som helst obligation eller intresse till klienten, ledarskapet eller dess ägare.” - Gavius (2006)

I Sverige finns motsvarande regler där revisorn, enligt FAR (2012), ska lämna sin försäkran om sin opartiskhet och självständighet.

Enligt en skandinavisk undersökning är det vanligare i Danmark med going concern-varningar innan konkurs än i Sverige, Norge och Finland (Sormunen, Jeppesen, Sundgren, och Svanström, 2011). Aamir et al., (2011) framhåller också att svenska revisorer önskar långa revisionsuppdrag. Dessutom anser man att uppdraget skall avslutas när revisorn inte längre har någon ytterligare kunskap att bidra med. Det är därför intressant att studera effekten av going concern-varningar och eventuella samband med revisionsuppdragets längd i svenska företag.

De finns två fel som revisorerna kan göra vid going concern övervägande. Det första felet är att revisorn ger en going concern-varning till företaget som sedan fortsätter sin drift utan konkurs. Det andra felet är att revisorn inte har givit en going concern-varning till ett företag som sedan går i konkurs (Lai, 2009; Knechel och Vanstraelen, 2007). Tidigare studier visar Typ 1-fel i 80-90% och Typ 2-fel i 40-50% (Carey et al., 2008). Främst har Typ 1-fel undersökts då detta innebär intäktsbortfall för revisorn och utgör en stor risk för revisorerna.

Arbetet försöker ge ytterligare bidrag till kunskapen om effekten av en going concern-varning. Ökar risken för konkurs efter en going concern-varning samt är företagen benägna att byta revisor när en going concern-varning erhållits? Är förlorade revisionsintäkter från konkurs företag som fått en going concern-varning större än förlorade intäkter från liknande nödställda företag som inte erhållit en going concern-varning? Alla dessa frågor antyder problem vid eventuellt beslut om utfärdandet av en going concern-varning. Här görs också en bedömning vad gäller förlorade revisionsarvoden för revisorerna då de beslutar sig för en going concern-varning.

Studien utvidgar tidigare forskningsresultat genom att bedöma de ev. förlorade revisionsarvodena vid utfärdandet av en going concern-varning på den svenska marknaden. Även längden på revisionsuppdraget har undersökts då detta kan vara relevant ur oberoende perspektivet. Påverkar detta revisorernas beslut då en going concern-varning kan vara aktuell? Tidigare undersökningar har visat att företag byter revisor oftare efter en going concern-varning men att dessa företag sedan har mindre möjlighet att komma undan en going concern-varning från den nya revisorn (Geiger et al. 1998).

Undersökningen omfattar svenska företag som varit ekonomiskt nödställda och företag där en going concern-varning utfärdats mellan åren 2009 till 2010.

1.2 Problemformulering

Hur kommer en första going concern-varning påverka företag och revisor i form av konkurs, byte av revisor och minskade intäkter för revisorn jämfört med liknande företag som inte erhåller en sådan varning. Kan revisionsuppdragets längd påverka utfärdandet av going concern-varning?

1.3 Syfte

Uppsatsens syfte är att undersöka hur svenska företag reagerar på en första going concern-varning av sina revisorer fokuserat på eventuellt revisor byte samt sannolikheten för konkurs. Beroende på företagens val att hantera going concern-varningen, kommer även undersökas hur revisorerna påverkas vad gäller eventuella förluster i revisionsarvoden. Dessutom undersöks ifall det finns något samband mellan längden på revisionsuppdraget och utfärdandet av going concern-varning.

1.4 Disposition

- 1 **Inledning:** I detta avsnitt ges en bakgrund till studien samt en bild av uppsatsens tanke och syfte. Going concern-varnings begreppet förklaras. Arbetets problemställning och syfte beskrivs.
- 2 **Metod:** Här förklaras de metoder som använts. Vidare beskrivs hur urvalet och datainsamlingen gått till. Därefter beskrivs studiens vetenskapliga synsätt och ansats. Slutligen diskuteras studiens reliabilitet och validitet.
- 3 **Teori:** Här förklaras revisorernas arbete och oberoende samt revisionsprocessen och revisionsberättelsen. Going concern-varnings begreppet definieras utifrån forskning och syfte med studien. Slutligen presenteras de hypoteser som ligger som grund för undersökningen.
- 4 **Empirisk metod:** Kapitel fyra förklarar arbetets undersökningsmetod. Population och urval presenteras. Därefter förklaras uppsatsens fem hypoteser. Slutligen beskrivs bortfall.
- 5 **Analys:** Här presenteras de statistiska metoder som använts. Dessutom presenteras resultaten från statistikprogrammet SPSS. Resultatets påverkan på studiens hypoteser förklaras.
- 6 **Sammanfattning och slutsatser:** Här tolkas resultaten utifrån hypoteserna och kapitlet avslutas med reflektion samt förslag till fortsatt forskning.

2. Uppsatsen metod

Här förklaras de metoder som använts för att uppnå uppsatsens syfte och besvara problemformuleringen. Vidare beskrivs hur urvalet och datainsamlingen gått till. Därefter presenteras forskningsansats och kunskapssyn. Slutligen diskuteras undersökningens källor, reliabilitet och validitet.

2.1 Utgångspunkt

Arbetets syfte är att undersöka hur svenska företag reagerar på en s.k. going concern-varning av sina revisorer och även hur revisorernas situation påverkas. Denna studie genomförs genom att granska årsredovisningar hos ekonomiskt stressade företag för att kunna göra generaliseringar för hela populationen. För detta ändamål lämpar sig den kvantitativa metoden bäst. Kvantitativ forskning innebär att informationen man samlar in kan omvandlas till data som kan kvantifieras och därefter statistiskt bearbetas (Bryman och Bell, 2005). Vald forskningsansats och kunskapssyn förklaras utifrån denna frågeställning.

2.2 Forskningsansats

Forskaren väljer att arbeta antingen med ett deduktivt eller induktivt angreppssätt. Det induktiva sättet innebär att forskaren utifrån sina observationer genererar teorier som resultat. Forskaren utgår inte från någon etablerad teori utan formulerar teorin från det resultat som givits av den insamlade informationen. I detta arbete är det lämpligare med en deduktiv forskningsansats. Teori från tidigare forskning används för att uttrycka hypoteserna som sedan bearbetas empiriskt via datainsamlingen. Därefter sammanställs datan och analyseras för att slutligen kunna bekräfta eller förkasta hypotesen (Bryman och

Bell, 2005). Studien utgår från tidigare forskning främst Carey et al., (2008) som tillämpat den deduktiva forskningsmetoden vilket stärker valet av forskningsansats och studien försöker följa upp med ytterligare bidrag till ämnet.

2.3 Kunskapssyn

Detta arbete förklarar hur svenska företag reagerar på en going concern-varning och även hur revisorernas situation påverkas. Undersökningen är därmed förklarande. Studien har därför en positivistisk kunskapssyn som innebär en så liten påverkan av datainsamlingen som möjligt och att urvalet är objektivt gjort dvs. verkligheten återges så exakt som möjligt i form av orsakssamband samt att det skall vara möjligt att pröva kunskapen empiriskt (Wallén, 1993). Detta innebär att verkligheten existerar oberoende av forskaren. Synsättet lämpar sig väl för de kvantitativa studier som studien ämnar utföra (Bryman, 1997).

Det hermeneutiska synsättet är det motsatta och det innebär att resultaten tolkas subjektivt. Hermeneutiken är intresserad av tolkningar av texter och upplevelser och menar dessutom att verkligheten inte kan generaliseras på samma sätt som i det positivistiska synsättet. Detta innebär att det hermeneutiska förhållningsättet lämpar sig bättre för kvalitativa studier (Wallén, 1993).

2.4 Källor

I studien har primärdata från databasen Affärsdata använts. I databasen har främst revisionsberättelser och utvalda nyckeltal i årsredovisningarna granskas. Sekundärdata innebär att data inte hämtats direkt från källan utan att någon annan samlat in informationen för något annat ändamål (Jacobsen, 2002).

Data från svenska ekonomiskt stressade företag har samlats in. Till uppsatsen har dessutom använts litteratur, vetenskapliga artiklar samt lagar och regelverk.

2.5 Reliabilitet

För att en undersökning skall anses ha hög reliabilitet skall den kunna upprepas av andra med samma resultat. Oftast är reliabilitet aktuell vid kvantitativa studier (Bryman och Bell, 2005). När en mätning är stabil och utförts korrekt så är den insamlade informationen reliabel (Trost och Hultåker, 2007). Information från databasen Affärsdata är hämtat från företagens årsredovisningar vilka inte ändras med tiden. Detta innebär att andra forskare som vill upprepa studien kommer erhålla samma resultat (Saunders, Lewis, och Thornhill, 2007). En begränsning i studien är valet av kontrollgrupp dvs. finansiellt stressade företag som ej erhållit gong concern-varning. Ambitionen har varit att dessa företag ska vara så identiska som möjligt med testgruppens företag. Studien har utnyttjat Affärsdata för detta ändamål då denna databas gjort det möjligt att söka företag med lika finansiella förutsättningar. Studien grundar sig på vetenskapliga artiklar som blivit granskade av experter inom respektive ämne.

Det är viktigt att en studie har ett stort urval. Studien använder sig av ett stort antal företag och hjälp har erhållits av sakkunniga för att minska risken för misstag vid bearbetningen av data. Användandet av statistikprogrammet SPSS har medfört att databearbetningen skett objektivt vilket betonats av (Trost och Hultåker, 2007).

2.6 Validitet

En definition av validitet är att det anger datans och metodens giltighet och huruvida dessa data och metoder är riktiga och exakta. För att en undersökning ska ha hög validitet ska resultatet mäta vad forskaren avsett att mäta samt inte innehålla ovidkommande faktorer (Saunders et al., 2007). I denna studie används kriterium relaterad validitet, dvs. användningen av korrelation mellan empirisk data och kriterium. Med detta menas att man letar efter specifika relationer i insamlad data. Här är problemet hur valid de data är som används för att utföra dessa korrelationer (Messick, 1990).

Studien har grundat sig på samtliga aktiebolag i Sverige och ett stort antal kommuner med geografisk spridning för att undvika snedvridning av resultatet. Ett stort antal vetenskapliga artiklar har

använts i studien. Ett visst bortfall har förekommit men av mindre omfattning. I denna studie har årsredovisningar som speglar företagets situation använts. Studien undersöker huruvida företag har bytt revisor, om de är finansiellt stressade samt om de har gått i konkurs. Dessa data går inte att ändra på. Revisorbytet visas i årsredovisningen och signeras. Konkursen bekräftas också i årsredovisningar. Kriterierna för finansiell stress följer tidigare forskning (Carey et al., 2009) och den ekonomiska situationen redovisas i årsredovisningen. Studien grundar sig på årsredovisningar och revisionsberättelser under två år vilket också har medfört mindre beroende av konjunkturväxlingar.

3. Teori

Här beskrivs kort revisorns arbete och oberoende och förklaring av revisionsprocessen och revisionsberättelsen sker. Därefter definieras going concern-varningsbegreppet. Tidigare forskning och arbetets hypoteser presenteras.

3.1 Revisorns arbete och oberoende

I Aktiebolagslag (2005:551) 9 kap 1§ anges skyldigheten att ha revisor:

”Ett aktiebolag ska ha minst en revisor, om inte annat följer av denna paragraf.”

Enligt lagen skall revisorn granska företagets årsredovisning och bokföring samt företagsledningens förvaltning. Vidare skall revisorn varje räkenskapsår lämna revisionsberättelse till företaget. Revisorer påverkar företagets trovärdighet genom sin granskning. I verkligheten är detta inte alltid så enkelt. Allmänheten och intressenter har ofta en förväntan på en högre kvalitet än vad revisorerna själva anser möjligt (Koh och Woo, 1998). Därför kan det bli ett gap mellan förväntningar från intressenter och revisorer.

Om det finns osäkerhet om ett företags framtid skall revisorn notera detta i revisionsberättelsen i syfte att allmänhet och intressenter skall få ta del av företagets ekonomiska problem. Denna uppgift som revisorn har, dvs. att bedöma om ett företag har möjlighet att fortsätta sin drift de närmaste tolv månaderna har alltmer diskuterats ur kvalitetssynpunkt (FAR, 2006). Undersökningar har visat att revisorer sällan ger going concern-varningar innan konkurs (Citron och Taffler, 1992; Knechel och Vanstraelen, 2007). Att revisorn är restriktiv vad gäller utfärdandet av going concern-varning kan antingen vara orsakad av ett beroendeförhållande mellan revisorn och klienten eller helt enkelt oförmåga att förutsäga konkurs (Ruiz-Barbadillo et al., 2004). Det är allmänt accepterat att det existerar ett finansiellt beroende

mellan revisor och klient men det är fortfarande oklart i vilken utsträckning som revisorn drabbas av förlorade revisionsintäkter pga. detta revisorsbyte. Revisorerna hävdar att de tar risken att förlora klienten och därmed arvode om denna anser sig ha fått en oberättigad varning (Citron och Taffler., 1992; Geiger et al., 1998; Carey et al., 2008).

Revisorn försäkrar i revisionsberättelsen sin självständighet och opartiskhet. Revisorernas problem med sitt oberoende uppkommer genom att revisorerna är betalda direkt från företagen. Ronen (2002) har föreslagit en lösning på problemet vad gäller oberoendeställningen till klienten. Han föreslår att försäkringsföretag tar över ansvaret för anställning av revisorer och även betalning av deras arbete. På detta sätt ökar möjligheten att intressenterna får en rättvis bild av företagets ekonomiska situation eftersom revisorn då inte hamnar i beroende ställning till företaget. Som nämnts lämnar revisorn en försäkran i sin revisionsberättelse om sin opartiskhet och självständighet. (Fars samlingsvolym: Redovisning, 2012)¹. Detta oberoende anses vara en viktig faktor för att möjliggöra hög kvalitet i revisorns bedömning av företagets fortsatta drift. Revisorns oberoende är av två slag, det upplevda och det synbara (Carrington, 2010). Med det upplevda oberoendet menas att revisorn inte skall vara påverkad av sådant som kan inverka negativt på omdömet eller revisorns möjlighet att förhålla sig objektiv till sitt uppdrag. Med det synbara oberoendet menas det intryck eller uppfattning som allmänheten och företaget har om revisionsarbetet. För att revisionsarbetet skall anses synbart oberoende måste allmänheten och företaget ha förtroende för revisionsarbetet.

Det har ansetts hos intressenter att uppdragets längd påverkar revisorns oberoende negativt. Revisorerna blir alltmer uppbundna och identifierar sig med företaget och kan då tendera att undvika att utfärda going concern-varning (Geiger och Raghunandan, 2002). Ifall revisionsuppdraget är kort kan chansen att revisorn är oberoende öka och att uppdraget blir korrekt gjort (De Angelo, 1981; Dye, 1991). Å

¹ FAR – Branchorganisationen för revisorer och rådgivare. Organisationen har ett regelverk som utgår ifrån det regelverk som har utarbetats av International Accounting Standards Board.

andra sidan betyder korta uppdrag att revisorn ej har samma kunskapsgrund om företaget och därmed riskerar att göra felbedömningar (Dye, 1991). Risken att förlora revisionsarvode kan påverka revisorns oberoende (Neil och Carcello , 2003).

3.2 Revisionsprocessen

För att en revisor skall kunna granska områden i ett företag och komma med en konstruktiv rapport är det nödvändigt att revisorn är väl insatt i verksamheten. Revisorn måste därför planera sitt arbete väl (FAR, 2006). Företag kan även få olika rådgivningstjänster från revisionsbyråerna. Detta kan vara till stor nytta både för revisionsbyrån och för företaget (klienten). För revisionsbyrån kan arbetet vara kostnadseffektivt då arbetet från rådgivningstjänsterna direkt kan komma till nytta i själva revisionsberättelsen. För klienten kan det vara av stor betydelse att få ta del av revisorernas kunnande speciellt vad gäller ekonomi. Det har visat sig speciellt vanligt bland mindre företag att anlita revisorer för rådgivning då de inte alltid kan frambringa resurser inom företaget för de kompetensområden som revisionsbyrån kan erbjuda hjälp (Johannisson och Lindmark, 1996). Detta är dock inte helt utan komplikationer. När revisionsbyrån blir engagerad med andra tjänster för företaget blir perioden för arbetet längre och kopplingen till klienten blir intensiv. Ju längre uppdraget blir desto mer ökar revisorns tendens att följa företagets vilja och kvalitén på revisionsberättelsen kan försämrats. Eventuellt kan detta betyda att en going concern-varning ej utfärdas trots behov (Geiger och Raghunandan, 2002). Detta kan försvåra revisorns oberoende till klienten och därmed kan revisionskvalitén riskeras.

Ett oberoende arbetssätt anses som grundläggande för revisorns arbete (Beattie, Brandt, och Fernley, 1999). Även detta behov av en oberoende ställning vid revisionsarbetet och eventuella going concern-varningar kommer beröras i arbetet. Här följer en kort beskrivning av de bedömningar en revisor gör när han upprättar en revisionsberättelse. Meningen med en granskning gjord av en revisor är att försäkra allmänheten att företaget följer alla lagar och policy ABL 10:4.

För att revisorn skall vara oberoende av företagets egna intressen finns det lag för jäv i Aktiebolagslag 10:10. I deras revisionsberättelse skall det tydligt framgå vad det är de har granskat. Deras rapport ska föreslå huruvida styrelsen bör ha ansvarsfrihet eller inte, detta presenteras tre veckor innan årsmötet till företagets medlemmar ABL 10:13. De skall hjälpa företaget att identifiera processer som kan eller bör förbättras för att förhindra bedrägeri (Auditing Standard No. 5, 2007)

Vid en redovisningsrevision granskar revisorer all bokföring som finns i företaget. Till att börja med skall revisorn som granskar företaget planera huruvida nedan punkter har betydelse för företagets finansiella rapporter och hur de kommer att påverka revisorns arbete (Auditing Standard No. 5, 2007)

- Intern kontroll för rapportering
- Påverkan på industrin
- Verksamhetens påverkan; struktur, operativa processer osv.
- Förändringar inom verksamheten
- Revisorns egna åsikter om riskerna inom verksamheten
- Tidigare risker som upptäckts vid interna kontrollrisker och förts vidare till ledningen
- Lagar och policy
- Bevis på processer kring kontrollverksamheten
- Verksamhetens komplexitet

Revisorn bör kontrollera alla transaktioner och dokument av betydelse för att visa vad transaktionen är till för. Därefter ska revisorn kontrollera alla kontotransaktioner och auktorisation (Auditing Standard No. 5, 2007). Särskild uppmärksamhet läggs på transaktioner som återkommer, ändringar i konton samt inkorrekta transaktioner (Auditing Standard No. 5, 2007). De kontrollsystem som redan finns internt i företaget ska testas av revisorn genom observationer och stödjande dokument samt frågor till ägaren.

Revisorn har sedan att utvärdera huruvida kontrollen är tillräcklig med hänsyn till riskerna. Revisorn ska också titta på de kontroller som misslyckats och hur kontroller är beroende av varandra (Auditing

Standard No. 5, 2007). Revisorn ska därefter formulera en åsikt om kontrollerna som ska kommuniceras till företagets medlemmar (Auditing Standard No. 5, 2007). Inom förvaltningsrevisionen försäkras revisorn att alla lagar och stadgar följs ABL 9:3. Syftet med denna granskning är att visa allmänheten att företaget faktiskt bedriver den verksamhet som de uppskrivit i sina stadgar. Dessutom innebär detta att det inte är aktuellt med en going concern-varning.

3.3 Revisionsberättelse

När en revisor har granskat ett företags resultat- och balansräkning samt satt sig in i styrelsens och VD:ns arbete under året upprättar han en s.k. revisionsberättelse. I denna skall det framgå ifall årsredovisningen ger en rättvis bild av företagets resultat. Revisorn skall dessutom uttala sig om företaget följt de lagar och det regelverk som finns. I de fall revisorn anser att allt ser bra ut upprättas en slutberättelse enligt en standardmall RS 709 (FAR, 2006). I de fall det finns oklarheter i förhållande till denna standardmall skall revisorn ge en anmärkning en så kallad modifierad åsikt. Detta kallas en oren revisionsberättelse.

I de fall då revisionsberättelsen och dess information är av sådan art att allmänhet och intressenter kan använda informationen för sina beslut kan kvalitén betraktas som hög. På samma sätt kan kvalitén anses låg när revisorn inte har följt allmänna riktlinjer eller rapporterat om väsentliga felaktigheter. En hög kvalitét anses föreligga då revisorn anmärker på de felaktigheter som han funnit vid granskningen. Detta tyder på oberoende. Läsaren av rapporten ser då att företaget följt lagar och regler och att en fortsatt drift är att förvänta (Francis, 2004).

3.3.1 Going concern-varning

Ifall revisionsberättelsen är utan anmärkning från revisorn kallas det en ren revisionsberättelse. Finns anmärkning på företaget skall detta framgå i revisionsberättelsen som då anses som en oren revisionsberättelse. Anmärkningarna kan vara av olika

allvarlighetsgrad vilket skall framgå av formuleringen i revisionsberättelsen (Fars samlingsvolym: Redovisning, 2012).

Om revisorn anser att situationen är sådan att den fortsatta verksamheten är i fara skall en going concern-varning ges. Detta är naturligtvis en oren revisionsberättelse. På svenska uttrycks detta genom att man skall utforma revisionsberättelsen enligt fortlevnadsprincipen. Med detta menas att man bedömer företagets förmåga att överleva de närmaste 12 månaderna (IAS 2012)². Det finns starka belägg för att revisorernas going concern beslut är en komplex uppgift med omfattande konsekvenser (Kaplan och Williams, 2012). Samtidigt som detta är revisorns uppgift och förpliktelse dvs. att ge företaget och omvärlden information om företagets förmåga att fortsätta sin verksamhet medför det stora risker att utfärda en going concern varning. Om företaget trots allt inte går i konkurs byter företaget sannolikt ut sin revisor. Likaså är det en risk ifall revisorn inte nämner de negativa faktorerna och företaget går i konkurs. Företag som får en going concern-varning är ekonomiskt nödställda eller finansiellt stressade företag. Hakkio och Keeton (2009) menar att det inte finns någon erkänd definition eftersom orsakerna kan vara skiftande. De beskriver dock några faktorer som kännetecknar dessa företag. Varje situation innehåller minst en av faktorerna och ofta är samtliga faktorer aktuella i det finansiellt stressade företaget:

- Ökad osäkerhet av tillgångars värde
- Ökad osäkerhet hos investerarna
- Asymmetri vad gäller informationen om det finansiella läget
- Minskad vilja att behålla riskfyllda tillgångar

När en going concern-varning övervägs är företaget finansiellt stressat. Detta innebär inte att en going concern-varning måste

² IAS (International Accounting Standards) ett regelverk utgivet av IASB. IASB (International Accounting Standards Board) är en stiftelse som arbetar och utvecklar företagens årsredovisningar. Man har ingen formell makt men regelverket är känt och accepterat hos både revisorer och andra aktörer på marknaden.

utfärdas. Det är revisorn som bedömer ifall företaget inte har möjlighet att överleva.

Enligt engelska undersökningar är revisorernas rapporter inte tillförlitliga indikationer på att företaget är finansiellt nödställda. Endast 20-27% av företagen som gått i konkurs hade fått going concern-varning. Bland de privata företagen var siffran ännu lägre. Enbart 5 % av företagen som gått i konkurs hade fått going concern-varning (Lennox, 1999). Gul, Lynn, och Tsui (2002) definierar revisionskvalité som revisorns förmåga att i företagets redovisade resultat upptäcka och eliminera felaktigheter och manipulationer.

Enligt Gavius (2006) finns en inneboende konflikt i revisorns arbete då revisorn blir betald och utnämnd av det företag som han skall granska och eventuellt kritisera. Å ena sidan blir revisorn ansvarig för att inte ha upptäckt risken för konkurs och utfärdat varningar. Även allmänheten förväntar sig ekonomisk professionalitet dvs. att revisorn förutser och varnar för förestående konkurs. Ifall konkursen kommer oväntat kan revisorn bli misstänkt att samarbeta med ledningen för att missleda marknaden. Specifikt kan misstankarna vara att revisorn medvetet undviker sitt ansvar att ge en going concern-varning när alvarliga misstankar finns för firmans förmåga att fortsätta sin verksamhet. Många gånger är revisorn benägen att samtycka till klientens önskningar eftersom det finns en risk att förlora inkomster. Detta beroende ökar naturligtvis med uppdragets längd (Ibid). Även revisorns kunskap och erfarenhet är faktorer som kan påverka revisorns benägenhet att utfärda en going concern-varning (Kaplan och Williams , 2012).

3.4 Revisionsbyråernas storlek

Storleken på revisionsbyrån är en viktig faktor när det gäller kvalitén på revisionsberättelsen. De fyra största revisionsbyråerna i världen kallas The Big 4. Dessa anses ha större förmåga att åstadkomma korrekta revisionsberättelser än små firmor. Carey et al. (2008) hävdar att tidigare studier visat att banker som fått going concern-varning från de större revisionsfirmorna har större sannolikhet att gå i konkurs än de banker som fått going concern-varning från övriga revisionsfirmor. Även i sina egna studier dras samma slutsats nämligen att företag som

fått going concern-varning från de stora revisionsfirmorna har större sannolikhet att gå i konkurs än de företag som fått going concern-varning från övriga revisionsfirmor. Studier har också visat att dessa firmor har färre Typ 1 och Typ 2-fel än mindre firmor (Lennox, 1999).

3.5 Forskningshypoteser

Sannolikheten att ett företag med ekonomiska problem erhåller en going concern-varning påverkas av revisionskvalitén som i sin tur beror på kompetens och oberoende (Ruiz-Barbadillo et al., 2004).

Revisorerna skall själva kontrollera ifall de är oberoende men det är också viktigt att intressenter och företaget anser revisorn som oberoende (Carrington, 2010). En vanlig uppfattning är att revisorernas kunskaper ofta är otillräckliga och att de inte är finansiellt oberoende av sina klienter. I en undersökning bland spanska företag fann forskare inget samband mellan kompetens och revisionskvalité. Revisorns oberoende och nivån på klientens ekonomiska problem hade tydligt samband med going concern-varning (Ruiz-Barbadillo et al., 2004).

Det finns flera studier om going concern-varning och revisorbyte (Carey et al., 2008; Citron och Taffler, 1992; Geiger et al., 1998). Ofta diskuteras revisorns oberoende vid upprättandet av revisionsberättelsen (Beattie et al., 1999). Eftersom det finns risk att klienten byter revisor efter en going concern-varning och därmed förlust av arvode för revisorn kan revisorn välja att inte ge den going concern-varning som borde utfärdas (Carey et al., 2008). I undersökningen fokuseras på den första going concern-varningen som revisorn utfärdar. Detta har även Geiger et al., (1998) gjort i sina studier. Mutchler och Williams, (1990) menade att en första going concern-varning innebar andra risker än kontinuerliga varningar för revisorn och dess klient. Orsaken är att den första going concern-varningen oftast är svårast att acceptera för klienten (Kida, 1980).

Flera studier visar att företag som fått en första going concern-varning oftare byter revisorer än motsvarande företag som inte erhållit någon varning trots att de har liknande ekonomiska problem (Geiger et al., 1998; Neil och Carcello, 2003). I studier av Geiger et al. (1998)

och Citron och Taffler (1992) har företag undersökts som fått en going concern-varning och deras benägenhet att byta revisor. Denna studie vill göra en motsvarande undersökning på svenska företag. De nämnda studierna konstaterar att de klienter som fått en första going concern-varning har större benägenhet att byta revisor och därmed förlora revisionsarvoden.

Här förväntas liknande resultat bland de svenska företagen. De två första forskningshypoteserna formuleras därför enligt nedan:

1. Det är mer sannolikt att bolag som erhåller en första going concern-varning byter revisor än lika finansiellt stressade bolag som ej erhåller en going concern-varning.
2. Förlorade intäkter från klienter som byter revisor efter en första going concern-varning är större än förlorade intäkter från klienter som byter revisor från liknande nödställda företag som ej fått going concern-varning.

När det gäller frågan om huruvida en going concern-varning ökar sannolikheten för efterföljande konkurs, den s.k. självuppfyllande profetian, (Citron och Taffler, 1992; Neil och Corcello, 2003) eller inte har flera studier (Geiger et al., 1998; Citron och Taffler, 1992) visat en större andel konkurser bland företag som fått en första going concern-varning än motsvarande företag som ej erhållit en going concern-varning trots liknande ekonomisk situation. Det är naturligtvis svårt att visa ifall den självuppfyllande profetian existerar då det inte är möjligt att visa vad som skulle ha skett i det enskilda fallet.

I följande studie jämförs en grupp företag som fått en första going concern-varning med en motsvarande grupp som ej erhållit en varning.

De följande två hypoteserna är nollhypoteser då tidigare forskning inte givit övertygande och samstämmiga resultat.

Den tredje och fjärde forskningshypotesen är:

3. Bolag som erhåller en going concern-varning är mer sannolika att gå i konkurs än finansiellt stressade bolag som inte erhållit en varning.
4. De förlorade revisionsarvodena för revisorer vars klienter erhållit en första going concern-varning och gått i konkurs är inte större än de förlorade arvoden från lika finansiellt stressade bolag som inte erhållit en sådan varning.

Flera intressenter menar att längden på revisionsuppdraget kan påverka revisorns oberoende (DeAngelo 1981, Dye 1991). Revisorn blir alltmer uppbunden av sin klients önskemål och förväntningar. Detta skulle betyda att ju längre revisionsuppdrag desto svårare att behålla självständigheten för revisorn. Geiger och Raghunandan 2002 anser också att det främst är i ett tidigt skede av samarbetet revisor och klient som oberoendet kan vara svårt att upprätthålla. Denna studie vill visa på hur detta förhållande ser ut bland svenska företag och revisorer.

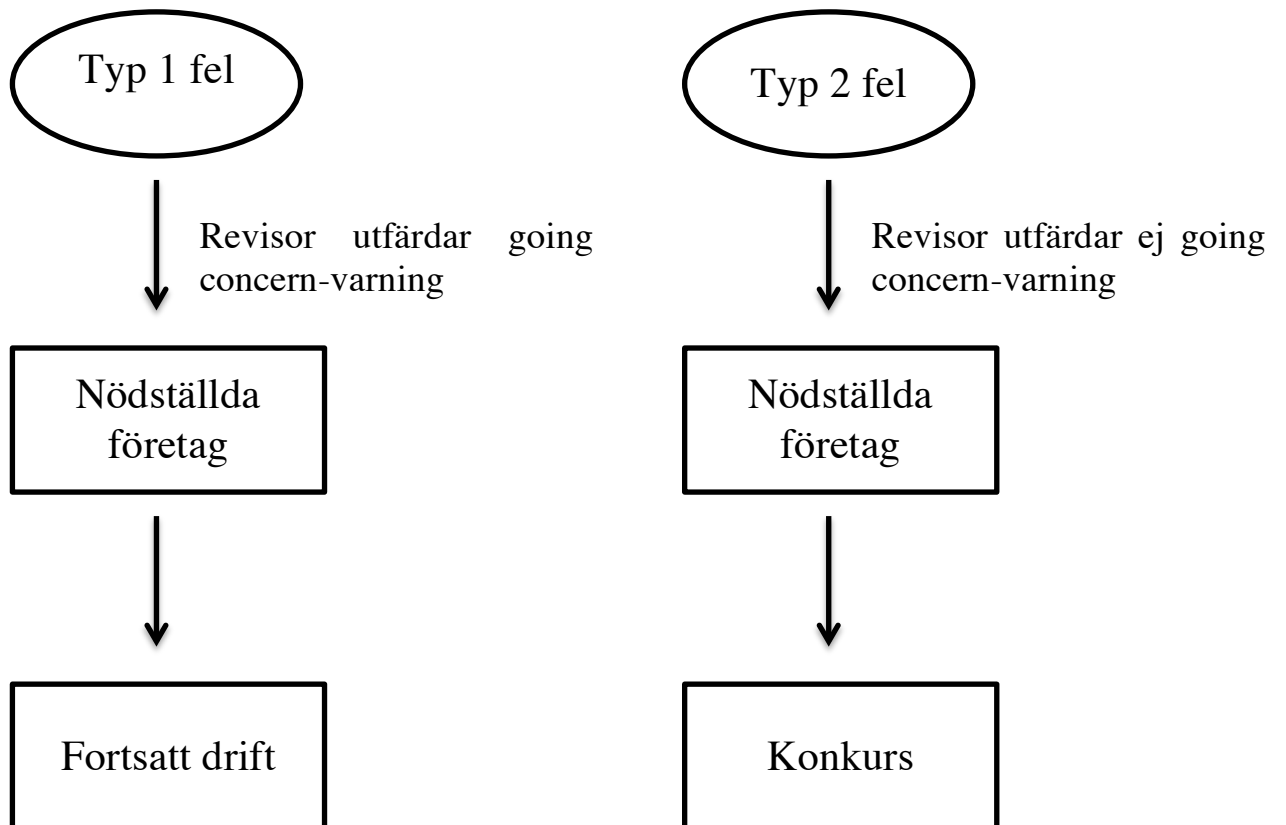
Den 5:e forskningshypotesen:

5. Det finns ett samband mellan längden på revisionsuppdraget hos klienten och sannolikheten att revisorn utfärdar en going concern varning.

3.6 Typ 1 och Typ 2-fel

Lai (2009) förklarar två fel som revisorn kan göra i samband med sin revisionsberättelse i samband med ekonomiskt nödställda företag. Båda felen är exempel på låg kvalitet på revisionsarbetet. Det första misstaget (Typ 1) är att revisorn ger en going concern-varning till ett företag som trots det inte går i konkurs utan fortsätter sin drift. Detta kan innebära att revisorn byts ut eftersom företaget då blir missnöjd och riskerar dåligt rykte. Det andra misstaget (Typ 2) är att revisorn underlåtit att ge en going concern-varning och att företaget därefter gått i konkurs. Det andra felet är att betrakta som ett gravt fel från revisorns sida då intressenter inte fått den information de behöver (Ibid). Det är dock efter misstaget Typ 1 som revisorn löper störst risker att förlora intäkter.

Egen illustration över två fel som Lai (2009) förklarar att revisorer kan göra vid bedömning av nödställda företag.

Figur 1: Båda fallen visar på bristande kvalité i revisionsberättelsen men Typ 2 fel  r av allvarligare art men Typ 1 fel innebär större risk för revisorn att förlora intäkter (Ibid).

4. Empirisk metod

Här förklaras arbetets undersökningsmetod. Även population och urval presenteras. Därefter studeras uppsatsens 5 hypoteser. Slutligen beskrivs bortfall.

4.1 Undersökningsmetod

Syftet med arbetet är att undersöka hur svenska företag reagerar på en första going concern-varning av sina revisorer fokuserat på eventuellt revisorbyte samt sannolikheten för konkurs. Beroende på företagets val att hantera going concern-varningen, undersöks också hur revisorernas situation påverkas. Slutligen huruvida det finns samband mellan revisionsuppdragets längd och revisorernas utfärdande av going concern-varningar. Studien har därmed en tvärsnittsansats. Det betyder att ifrån en specifik målpopulation har ett antal företag valts ut vid en preciserad tidpunkt för att finna koppling mellan flera variabler som sedan granskats för att upptäcka mönster och samband (Bryman och Bell, 2005).

Via databasen Affärsdata har årsredovisningar med revisionsberättelser plockats fram från utvalda företag som sedan studerats. Dessförinnan har beslutats vilka uppgifter som skall hämtas från årsredovisningarna för att kunna genomföra studien.

4.2 Population och urval

De företag som valts ut har alla varit aktiebolag och årsredovisningarna som studerats har varit från bokslutet 2009 och 2010. Eftersom det är nödvändigt med 12 månader för att bedöma ifall ett Typ 1-fel skett, dvs. ifall företaget som fått en going concern-varning har fortsatt sin drift, har brutna räkenskapsår accepteras. För att säkerställa att företaget inte fått en going concern-varning tidigare kontrollerades detta även från bokslut 2008. Population är aktiebolag

från Affärsdata som omfattar 653854 företag. Av praktiska och tidsskäl har ett urval från ovan population skett. De valda företagen har varit från Lund, Västerås, Karlstad, Umeå, Uddevalla, Nyköping, Jönköping, Östersund, Örebro, Borås, Eskilstuna och Uppsala. Alla kommuner med mer än 50000 invånare och med geografisk spridning. I dessa områden var 37467 aktiebolag upptagna. Eftersom konkursföretag skulle vara med i studien fick inaktiva aktiebolag ingå. Av de totalt antalet aktiebolag som omfattas i Affärsdata (653854) var 372097 registrerade aktiebolag i Sverige år 2010 enligt Bolagsverkets statistik. Från detta antal avgår 48282 aktiebolag som ej var registrerade båda undersökningsåren. Antal aktiebolag som ligger till grund för undersökningen blir därför 323815. Urvalet har skett i två steg. I det andra steget urskiljs företag i finansiell stress från de tolv kommunerna. Dessa uppgår till 2214 aktiebolag. Populationen i undersökningen som ligger till grund till studiens urval blir därför 2214 aktiebolag. Storleken på urvalet bestämdes genom att ange ett 5 % konfidensintervall och en 95 % konfidensgrad. Samplestorleken vid denna önskade signifikansnivå blev 327 stycken. Urvalet i studien uppgick till 432 stycken.

4.3 Operationalisering

4.3.1 Going concern-varning

Going concern-varning är den beroende variabeln i undersökningen. Som framkommit i arbetet är en going concern-varning en signal om att företaget ej anses kunna fortsätta sin verksamhet de närmaste 12 månaderna (Lennox, 1999). Följaktligen skall ett företag med goda finanser ej erhålla en going concern-varning. Denna varning uttrycks på olika sätt i revisionsberättelsen.

Nedan ges exempel på formuleringar från revisionsberättelser som betraktats som going concern-varningar:

”Situationen tyder på att det finns en osäkerhetsfaktor som kan leda till tvivel om bolagets fortsatta drift.”

”Det råder osäkerhet avseende bolagets förmåga att fortsätta driften”

”Då verksamheten uppvisar stort underskott är jag dessutom tveksam till fortsatt drift”

”Trots genomförda ansträngningar har man inte lyckats vända resultatet varför jag hyser tvivel om bolagets framtida möjlighet att nå balans”

”Årsstämman har att pröva frågan om företagets likvidation.”

Ibland ges anmärkningar i revisionsberättelsen som inte är att betrakta som going concern-varning utan mer en signal att den ekonomiska situationen måste kontrolleras och åtgärder vidtas för att undvika konkurs. Dessa företag anses vara finansiellt stressade. Nedan anges även exempel på formuleringar som tyder på finansiellt stressade bolag.

”Som framgår av årsredovisningens balansräkning understiger bolagets egna kapital hälften av aktiekapitalet Någon kontrollbalansräkning har ej upprättats”

”Bolagets registrerade aktiekapital är i balansräkningen per 2009-06-30 förbrukat till mer än hälften. Skyldighet för styrelsen att upprätta kontrollbalansräkning föreligger enligt ABL § 25:13”

4.3.2 Undersökningens fem hypoteser

För hypotes 1 och 2 begränsas undersökningen till de företag som ej gått i konkurs två år efter revisorernas rapport.

Hypotes 1: *Det är mer sannolikt att bolag som erhåller en första going concern-varning byter revisor än lika finansiellt stressade bolag som ej erhåller en going concern-varning.*

I arbetet betecknas de företag som fått en första going concern-varning som GCM i statistikprogrammet. De finansiellt stressade företagen som ej fått going concern varning betecknas NGCM. Dessa variabler har kodats så att GCM=1 samt NGCM=0

I undersökningen har de finansiellt stressade företagen både negativt sysselsatt kapital liksom negativt nettoresultat. Dessa faktorer har också använts av Carcello och Neal(2003) samt Geiger och Rama (2003).

När det gäller byte av revisor har variablerna kodats på samma sätt dvs. byte av revisor=1 samt inte byte av revisor=0.

Syftet med detta är att se om finansiellt stressade företag byter sin revisor i samma utsträckning som de företag som får going concern-varning. Detta är intressant eftersom det kan visa ifall revisorn kan förlora arvode genom att utfärda going concern-varning.

Studien innehåller också en Big 4-variabel. Detta pga. att tidigare studier hävdar att de bolag som anlitar dessa fyra största revisionsbolag byter sina revisorer mer sällan än de bolag som anlitar andra mindre revisionsbolag. Variablerna här har kodats på samma sätt dvs. Big 4=1 och andra revisionsfirmor =0.

De revisionsfirmor som ingår i Big 4 är PwC, KPMG, Deloitte och Ernst & Young.

Hypotes 2: *Förlorade intäkter från klienter som byter revisor efter en första going concern-varning är större än förlorade intäkter från klienter som byter revisor från liknande nödställda företag som ej fått going concern-varning.*

Revisorernas arbete är inte bara att granska årsredovisningar utan även andra uppdrag ingår i deras arbete. Därför har hänsyn tagits till hela revisionsarvodet då det kan antas att revisorn även förlorar övriga uppdrag då företaget byter revisor. Carey et al. 2008 menar att detta ger en mer rättvis bild av revisorernas intäktsbortfall.

Hypotes 3: *Bolag som erhåller en going concern-varning är mer sannolika att gå i konkurs än finansiellt stressade bolag som inte erhållit en varning.*

Studien vill undersöka ifall ett företag som fått en going concern-varning är mer sannolik att gå i konkurs. Det skulle bekräfta den s.k. självuppfyllande profetian (Geiger et al., 1998). Det skulle dessutom innebära att risken för revisorn att förlora intäkter från klienten skulle öka. Variablerna för konkurs =1 samt variabeln för inte konkurs=0.

Hypotes 4: *De förlorade revisionsarvodena för revisorer vars klienter erhållit en första going concern-varning och gått i konkurs är inte större än de förlorade arvoden från lika finansiellt stressade bolag som inte erhållit en sådan varning.*

Här undersöks företagens totala revisionsarvoden sista året innan konkurs för att beräkna förlorade revisionsarvoden. Även här följs Carey et al., (2008) som menar att detta ger en mer rättvis bild av förlorade intäkter.

Hypotes 5: *Det finns ett samband mellan längden på revisionsuppdraget hos klienten och sannolikheten att revisorn utfärdar en going concern-varning.*

Revisionsuppdragets längd kan vara av betydelse då detta visar revisorns koppling till sin klient. Flera författare har tagit upp vikten av revisorernas oberoende ställning. Syftet är att visa ifall längden på uppdraget påverkar beslutet att ge en going concern-varning. Sju år har valts som tidsperiod för att undersöka ifall företaget bytt revisor eller ej. Variablerna har kodats enligt följande: 1=bytt revisor under en sju årig period. 0=inte bytt revisor under en sju årig period.

4.4 Z-värde och nyckeltal

Studien använder den s.k. Z-modellen av Altman som visar sannolikheten för konkurs. Z-värden är en kontrollvariabel och värdet används för att kunna utesluta individuella skillnader i konkursbenägenhet. Värdet används också i logistisk regressionstest som används i studien. Denna kontrollvariabel anges som PRB (sannolikhet för konkurs).

Funktionen uttrycks: $Z=6,56(X1)+3,26(X2)+6,72(X3)+1,05(X4)$

$X1$ =Rörelsekapital/Totala tillgångar

$X2$ =Balanserade vinstmedel/Totala tillgångar

$X3$ =Rörelseresultat/Totala tillgångar

$X4$ =Bokfört värde på eget kapital/Totala skulder

PRB som kontrollvariabel används för att kontrollera för olika konkursbenägenhet i de olika urvalen. Det är en försiktighetsåtgärd eftersom matchningen av företag aldrig är perfekt. Dessa två åtgärder tillsammans gör det möjligt att se effekten av going concern-varning. Ett värde under 2,99 anger att företaget ej är konkursbenäget och värden över 2,99 anger konkursbenägenhet (Altman, 2000). Tidigare studier av Citron och Taffler (2003) har använt sig av denna Z-modell.

4.5 Bortfall

Bortfall har förekommit i studien. Ibland har revisionsarvodet saknats i årsredovisningen. I dessa fall har arvodet angivits som noll. De företag som i sin årsredovisning inte haft den nödvändiga informationen har uteslutits från undersökningen. Detsamma har skett ifall företaget inte varit etablerat under både år 2009 och 2010.

5. Analys

Inledningsvis presenteras de statistiska metoder som använts. Här använts test of quantity proportions, logistisk regressionsanalys samt chi två-test vid analyseringen av den insamlade empiriska datan. Hypoteserna i undersökningen prövas därefter och studiens resultat förklaras.

5.1 Inledning

De statistiska metoder som använts i studien är logistisk regressionsanalys som är den metod som används i de flesta fall samt chi två-test och test of quantity proportions. Den logistiska regressionsanalysen visar relationen mellan två variabler. Detta har använts för att bedöma samband mellan going concern-varning och revisionsuppdragets längd, byte av revisor och konkurs. Chi-två test visar hur starkt sambandet är mellan två variabler och signifikansvärden på $p \leq 5 \%$ respektive $p \leq 1 \%$ tolkas som stark signifikans. Värden på $p \leq 10 \%$ indikerar svag signifikans (Bryman A. , 2008). Test of quantity proportions testar om två proportioner är olika. Detta har använts för att bedöma huruvida revisorer som utfärdar going concern-varningar förlorar mer arvode än kollegor som ej utfärdar going concern-varning. Även hypotesen huruvida förlorade arvoden från klienter som gått i konkurs efter en going concern-varning är större än förlorade arvoden från de företag som ej fått varning testas på detta vis.

5.2 Statistik över GCM- och NGCM- företag

I arbetet undersöks 432 aktiebolag varav 216 fått en första going concern-varning. Kontrollgruppen som var finansiellt stressade företag utan going concern-varning och med liknande tillgångar som ovan bestod också av 216 företag.

Nedan presenteras en del grundläggande statistik från programmet SPSS i 4 tabeller. Dessa visar att 48 företag fått en going concern-varning och gått i konkurs. De resterande 168 företagen hade fortsatt sin drift, dvs. ett Typ 1-fel hade begåtts av revisorn. I sista tabellen beräknas även medelvärden och medianer. LNTA är en logaritm på de totala tillgångarna. Z-värdet visar konkurs sannolikheten.

Tabell 1. GCM och NGCM-företag samt underlag hypotesprövning

	Testgrupp (GCM)	Kontrollgrupp (NGCM)
Första going concern-varning	216	0
Matchade finansiellt stressade företag	0	216
Data för hypotes 3,4 och 5	216	216
Konkurs	48	39
Data för hypotes 1 och 2	168	177

Om inte analysen för hypotes 1 och 2 innehåller enbart aktiebolag som fortsatt sin drift efter GCM kan inte argumentationen att revisorbyte är en kostnad för revisionsbyrå anses korrekt. Därför har konkursföretagen uteslutits från undersökningen för hypotes 1 och 2.

Tabell 2. Typ 1 och Typ 2-fel statistik

	Undersökta företag	Antal fel
Typ 1-fel GCM	216	168
Typ 2-fel NGCM	216	39
Totalt	432	207

Tabell två visar att Typ 1-fel har begåtts i 168 fall och Typ 2-fel i 39 fall.

Tabell 3. Konkursstatistik

	GCM	NGCM
Konkurs	22,22 % (48/216)	18,06 % (39/216)
Ej Konkurs	77,78 % (168/216)	81,94 % (177/216)
Totalt	100 %	100 %

Här presenteras GCM och NGCM företagen och konkurs eller icke konkurs i procent.

Tabell 4. Medelvärden och medianer över studiens variabler

	<i>GCM Sample (n=169)</i>	<i>NGCM Sample (n=169)</i>
LoGLNTA	12,88 (13,03)	13,04 (13,08)
PRB (Z-Score)	-4,578 (-0,597)	-1,362 (-0,587)
Big 4 (%)	32,41%	18,0%
Revisionsarvode (Kr)	19325 (11729)	18323 (11950)

I tabell fyra presenteras demografiska data över test och kontrollgrupp. Resultatet visar att de båda grupperna är likartade vad gäller LNTA (Log av totala tillgångar), medianen för sannolikheten för konkurs och revisionsarvoden. Däremot så skiljer sig resultatet för Big 4 firmor mellan de två grupperna. Detta innebär att Big 4 firmor har utgivit större antal GCM än motsvarande NGCM firmor. Dessa sammanlagda resultat indikerar att urvalet av företag har varit effektivt vad gäller att matcha GCM och NGCM företag i försöket att välja två grupper av företag i samma storlek och i liknande finansiell stress.

5.3 Prövning av studiens hypoteser

Hypotes 1: *Det är mer sannolikt att bolag som erhåller en första going concern-varning byter revisor än lika finansiellt stressade bolag som ej erhåller en going concern-varning.*

Chi-två test används för att testa hypotesen. Resultaten visas i tabell 5.

Tabell 5. Första going concern-varning och revisorbyte

	Har revisorn utfärdat en första going concern-varning (n=269)	
Byte av revisor	Ja	Nej
Ja	25 (14,88 %)	11 (6,21 %)
Nej	143 (85,12 %)	166 (93,79 %)
Totalt	168 (100 %)	177 (100 %)
$\chi^2=6,926, df=1, p=0,008$		

Testet har givit ett Chi-två värde på 6,926. Bilaga 4 anger att värdet på en frihetsgrad är 3,841. Detta betyder att det finns en signifikant skillnad mellan de två variablerna dvs. utfärdande av going concern-varning och byte av revisor. Dessutom är p-värdet signifikant $p \leq 5$ vilket också bekräftar detta samband. Enligt tabell 5 bytte 14,44% av företagen som fått en första going concern-varning revisor. De företag som inte fick en going concern-varning bytte revisor i 6,21 % av fallen. Detta betyder att det är mer sannolikt att de företag som fått en going concern-varning byter revisor än motsvarande ekonomiskt stressade företag som ej erhållit en going concern-varning.

Logistisk regression användes för att undersöka effekten av en första going concern-varning samt sannolikheten för revisorbyte. Hypotes 1 testas genom att använda följande regressionsmodell.

➤ Modell: $\text{Log}(\text{Revbyte}) = a_0 + a_1 \cdot \text{PRB} + a_2 \cdot \text{LNTA} + a_3 \cdot \text{Big4} + a_4 \cdot \text{GC}$

Log(revbyte)=1 ifall klienten bytt revisor annars 0,
 GC= 1 ifall GCM varning givits 2009 annars 0,
 Big4= 1 om revisorn representerar en Big4 firma 0 annars,
 TA = Totala tillgångar i tusentals svenska kronor
 PRB= Sannolikhet för konkurs enligt Altmans modell.

Hypotesen testas med hjälp av logistisk regression. Resultaten visas i tabell 6.

Tabell 6. Samband mellan överlevande företag och byte av revisor

Variabel	Förväntat sign. värde	Koefficient	P-värde
Intercept		-4,773	0,001
PRB	+	-0,09	0,571
LNTA	-	0,161	0,142
BIG 4	-	-0,268	0,538
GC	+	0,992	0,010
R²=5,7%			
Modell signifikans= p= 0,046			

Tabell 6 presenterar resultaten från den logistiska regressionen som undersöker revisorbyte som en funktion av flera variabler för överlevande företag. Variabeln GC (going concern-varning) är positiv

och signifikant dvs. det finns ett statistiskt säkerställt samband mellan going concern-varning och revisorbyte. Detta betyder att byte av revisorer ökar med erhållandet av GCM. Övriga variabler visade inget statistiskt signifikant samband med revisorbyte. Hela modellen är däremot statistiskt signifikant ($p = 0,046$). Både Chi-två testet och logistisk regressionstestet bekräftar därmed hypotes 1.

Hypotes 2: *Förlorade intäkter från klienter som byter revisor efter en första going concern-varning är större än förlorade intäkter från klienter som byter revisor från liknande nödställda företag som ej fått going concern-varning.*

Test of quantity proportions används för att testa hypotes 2.

Tabell 7: Förlorade revisionsarvoden

	GCM (n=132)	NGCM (n=153)
Byte av revisor (Kr)	493561 (n=20)	133 173 (n=9)
Inget byte av revisor (Kr)	1 978460 (n=112)	2 475521 (n=144)
Totala arvoden (Kr)	2402021	2 608694
Medelvärde	18 197	17050
Standardavvikelse	16 032	17921
Z=3,96 p <0,05		

Totala arvoden har summerats för 2010 för att testa hypotes två. Tabellen visar att 20 företag som bytt revisor efter en going concern-varning betalat 493561 till sina nya revisorer. De nio NGCM företag som bytte revisor betalade 133173 till sina nya revisorer. Testets resultat visar att proportionerna mellan de förlorade arvodena för de företag som erhållit en GCM och bytte revisor är större än proportionerna för de företag som inte erhållit en GCM. Den statistiska signifikansen $p \leq 0,05$. Detta betyder att hypotes 2 har bekräftats.

Hypotes 3: *Bolag som erhåller en going concern-varning är mer sannolika att gå i konkurs än finansiellt stressade bolag som inte erhållit en varning.*

Chi-två test används för att testa hypotesen. Resultaten visas i tabell 8.

Tabell 8: Going concern-varning och konkurs

Har revisorn utfärdat en första going concern-varning		
Konkurs	Ja	Nej
Ja	22,2 % (n=48)	18,1 % (n=39)
Nej	77,8 % (n=168)	81,9% (n=177)
Totalt	100 % (n=216)	100 % (n=216)
$\chi^2 = 1,166, df=1$		
Modell signifikans= 0,280		

Förekomsten av den självuppfyllande profetian på den svenska revisionsmarknaden bedöms genom att undersöka konkursproportionerna för GCM företag och liknande finansiellt stressade NGCM företag. Tabellen visar ett Chi två värden på 1,166 och p-värde på 0,28. Detta betyder att det inte finns något statistiskt samband vad gäller going concern-varning och konkurs. Svaret på hypotesen blir att de företag som fått en första going concern-varning inte är mer benägna än sina lika finansiellt stressade företag att begäras i konkurs.

➤ **Modell: $\text{Log}(\text{Konkurs}) = a_0 + a_1 \cdot \text{PRB} + a_2 \cdot \text{LNTA} + a_3 \cdot \text{Big4} + a_4 \cdot \text{GC}$**

Hypotesen testas med hjälp av logistisk regression. Resultaten visas i tabell 9.

Tabell 9: Konkursdrabbade företag och utfärdande av going concern-varningar

Variabel	Förväntat sign. värde	Koefficient	P-värde
Intercept		-4,775	0,000
PRB	+	-0,018	0,034
LNTA	?	0,220	0,003
BIG 4	+	0,164	0,558
GC	+	-0,187	0,455
R²=4,7%			
Modell signifikans p= 0,012%			

Den logistiska regressionstesten visar att GC inte är signifikant. Detsamma gäller Big 4. Däremot visar LNTA positiv korrelation och signifikans. Detta innebär att det finns ett samband mellan

företagsstorleken och risken att gå i konkurs vid going concern-varning. Även detta test bekräftar tidigare resultat att det inte kan fastställas någon korrelation vad gäller going concern-varningar och konkurs.

Hypotes 4: *De förlorade revisionsarvodena för revisorer vars klienter erhållit en första going concern-varning och gått i konkurs är inte större än de förlorade arvodena från lika finansiellt stressade bolag som inte erhållit en sådan varning.*

Tabell 10: Revisionsarvoden i relation till konkurs

	GCM (n=216)	NGCM (n=216)
Bolag i konkurs (Kr)	1368311 (n=48)	1129067 (n=39)
Överlevande bolag (Kr)	2747963 (n=168)	2828861 (n=177)
Summa arvoden (Kr)	4116274	3 957928
Medelvärde (Kr)	19235	18323
Standardavvikelse	28930	20025
Z=1,07 p =0,142		

Här bedöms de förlorade revisionsarvodena efter konkurs genom att beräkna de totala revisionsarvodena för år 2009. För de 48 GCM-företagen som gick i konkurs var arvodena 1368311kr. För de 168 företag som hade fortsatt drift var motsvarande siffra 2747963kr. De NGCM företag som gick i konkurs betalade 1129067kr och de som fortsatte sin drift betalade 2828861kr. Detta undersöks med hjälp av test of quantity proportions och resultatet visar att proportionen av de arvoden som de företag som erhållit en going concern-varning betalat inte var större än GCM-företagens arvoden bland de företag som gick i konkurs. P-värdet visar ingen statistisk skillnad mellan grupperna ($p > 0,05$).

Hypotes 5: *Det finns ett samband mellan längden på revisionsuppdraget hos klienten och sannolikheten att revisorn utfärdar en going concern-varning.*

Tenurevariabeln är ett mått på revisionsuppdragets längd. Ifall revisionsuppdraget varit i sju år eller längre anges en 1 annars en 0.

➤ *Modell: $\text{Log}(GC) = a_0 + a_1 \cdot \text{PRB} + a_2 \cdot \text{LNTA} + a_3 \cdot \text{Big4} + a_4 \cdot \text{GC}$*

Tabell 11. Logistisk regression över revisorsuppdragets längd

Variabel	Förväntat sign. värde	Koefficient	P-värde
Intercept		-0,426	0,596
PRB	+	-0,016	0,109
LNTA	+	0,003	0,964
BIG 4	+	0,720	0,002
Tenure	-	0,538	0,015
R²=4,9 %			
Modell signifikans p=0,000			

Här testas hypotesen med en logistisk regressionsanalys.

Tabellen visar att både Tenurevariabeln och Big4 variabel är signifikanta. Koefficienten för Tenurevariabeln är svagt positiv. Detta tyder på att det är mer sannolikt att en going concern-varning utfärdas ju längre revisionsuppdraget är. Den statistiska signifikansen för Big 4 visar att det finns ett positivt samband mellan Big4 och utfärdandet av en GC varning.

6. Sammanfattning och slutsatser

Kapitlet startar med en sammanfattning. Därefter tolkas resultaten utifrån hypoteserna. Avslutningsvis en reflektion.

6.1 Sammanfattning

Syftet med studien är att undersöka hur svenska företag reagerar på en going concern-varning och dess samband med revisorbyte och konkurs. Dessutom undersöks hur revisorernas situation påverkas vad gäller förlorade revisionsarvoden. Slutligen skall studien visa om det finns något samband mellan going concern-varning och revisionsuppdragets längd.

Studien har genomförts genom att studera årsredovisningar och revisionsberättelser från Affärsdata. De företag som valts är aktiebolag från 12 kommuner i Sverige. De variabler som använts är: konkurs, going concern-varning, revisorbyte, revisionsuppdragets längd, revisionsarvode, totala tillgångar och Big 4. Kontrollvariabeln är PRB (sannolikhet för konkurs). Utifrån studiens syfte och tidigare forskning har undersökningens hypoteser formulerats. Resultatet visar att förlust av revisionsarvode vid going concern-varning påverkas av byte av revisor, konkurs och längden på revisionsuppdraget. Resultaten överensstämmer och bygger vidare på tidigare forskning i ämnet men då urvalet är begränsat kan inte säkra slutsatser dras om hela populationen dvs. alla företag i Sverige.

6.2 Slutsatser

Hypotes 1 (Byte av revisor)

Studiens resultat visar tydligt att det finns ett samband mellan going concern-varning och byte av revisor. Av undersökningens 168 företag som fått en första going concern-varning bytte 14,88% revisor. Bland de företag som inte fått någon going concern-varning men var i finansiell stress bytte enbart 6,21 % revisor (tabell 5). Tidigare studier (Geiger et al., 1998; Citron och Taffler, 1992; Carey et al., 2008) har kommit till liknande resultat. Resultaten från de svenska aktiebolagen är helt i linje med den tidigare forskningen från Australien och Amerika.

Den logistiska regressionsanalysen (Tabell 6) visar också att variabeln GC är positiv och signifikant vilket betyder att de företag som fått en going concern-varning är mer sannolika att byta revisorer än de företag som är finansiellt stressade men inte fått någon going concern-varning. Resultatet visar inte något statistiskt samband vad gäller PRB och LNTA och going concern-varning. Detta har dock forskare såsom Geiger et al. (1998) och Carey et al. (2008) visat i sina studier. Inte heller Big 4 variabeln visar signifikans vilket betyder att de företag som använt revisorer från de fyra största revisionsbyråerna byter mer sällan revisor.

Hypotes 2 (revisionsarvoden)

Studien har visat att GCM-företagen är mer benägna att byta revisor än NGCM-företagen. Detta innebär en proportionerlig ökning av förlorade intäkter för revisionsfirmorna. Tabell 7 visar en statistisk skillnad vad gäller proportionerna mellan revisionsarvodet för GCM-företag som bytte revisor och proportionerna för motsvarande NGCM-företag. Detta har även tidigare studier visat (Carey et al., 2008). Resultatet av test of quantity proportions ger en mer fullständig bild av konsekvenserna för revisorerna orsakade av revisorbyte hos företag. Detta då intäktsbortfallet som uppstår betraktas som en reell kostnad för revisorn.

Hypotes 3 (Going concern-varning och konkurs)

Undersökningen visar att 22,2% av GCM företagen har gått i konkurs. Bland NGCM företagen hade 18,1% gått i konkurs (Tabell 8). Detta

betyder att det inte finns någon statistiskt säkerställt skillnad mellan going concern-varning och konkurs. Detta överensstämmer med tidigare forskning av Carey et al. (2008) och Citron och Taffler (1992). I undersökning av Geiger et al. (2008) kunde däremot visas en skillnad som skulle bekräfta den s.k. självuppfyllande profetian. Resultatet av den logistiska regressionen (Tabell 9) visar att PRB är signifikant vilket innebär att GCM-företagen inte har större benägenhet att gå i konkurs än motsvarande finansiellt stressade företag. LNTA variabeln är signifikant vilket indikerar att det är mer sannolikt att stora företag går i konkurs efter going concern-varning. Samma resultat fick Carey et al. (2008). Big 4 variabeln visade ej signifikans vilket betyder att dessa bolag är mer träffsäkra i sin bedömning och därmed går de företag som fått going concern-varning från Big 4 oftare i konkurs (Nogler, 2008). GC variabeln är inte heller signifikant vilket betyder att studien ej bekräftar den självuppfyllande profetian. Detta stämmer med resultat av Carey et al. (2008).

Hypotes 4 (Förlorade intäkter vid konkurs)

I tabell 10 presenteras resultatet efter test of quantity proportions. Ingen skillnad mellan proportionerna vad gäller GCM företag och NGCM företag som gått i konkurs kunde visas. Därmed kan ingen statistisk skillnad visas för förlorade arvoden och konkurs. Resultatet innebär att de förlorade revisionsintäkterna för revisorerna pga. företagskonkurs inte är proportionellt större för GCM företagen jämfört med NGCM-företagen. Detta skiljer sig från resultat av Carey et al. (2008) som visade signifikanta skillnader mellan GCM företag och NGCM företag.

Hypotes 5 (Tenure)

I tabell 11 visas att variabeln Tenure är positiv och signifikant. Detta innebär att revisionsuppdragets längd påverkar sannolikheten för en going concern-varning. Det är mindre sannolikt att varningen sker i ett tidigt skede. Forskare såsom Geiger och Raghunandan (2002) har också kommit fram till att längden på revisionsuppdraget påverkar sannolikheten för going concern-varning. Dessa forskare fann också

signifikant skillnad på PRB och LNTA variablerna vilket inte framkommit i denna studie.

6.3 Reflektioner

Denna undersökning bidrar till tidigare studier inom ämnet genom att utöka dessa arbeten med a) en population av ett stort antal svenska aktiebolag b) genom att ta hänsyn till om revisionsuppdragets längd påverkar utfärdandet av going concern-varning. Omfattande forskning i detta område saknas (Citron och Taffler, 1992; Geiger et al., 1998; Carey et al., 2008). Studien visar att svenska aktiebolag som får en första going concern-varning byter revisorer oftare än motsvarande finansiellt stressade aktiebolag som inte erhåller en sådan varning. Undersökningen visar att detta innebär en proportionell ökning av förlorade intäkter för revisorerna.

Studien kan dock inte styrka teorin om den självuppfyllande profetian dvs. att en going concern-varning skulle öka sannolikheten för konkurs. Tidigare forskning har kommit till olika resultat men Carey et al. (2008) hittade inte heller något sådant samband.

Undersökningen fann relativt många NGCM företag som gick i konkurs (18,1%) jämfört med Carey et al. (2008) som hade 10,3%. Detta kan eventuellt förklaras med att den ekonomiska situationen är olika under de två forskningsperioderna. Denna studie över svenska företag visar dessutom att revisionsuppdragets längd har ett samband med utfärdandet av en första going concern-varning. Resultatet visar att sannolikheten för going concern-varning ökar med revisorsuppdragets längd. Detta resultat stödjer inte argumentet för kortare revisionsuppdrag som lagts fram då man befarat att långa revisionsuppdrag skulle öka revisorns beroende och därmed öka risken för orena revisionsberättelser (Dye, 1991; Ruiz-Barbadillo et al., 2004). De frågeställningar som satts upp för studien har besvarats. Insamling av data har skett från årsredovisningar och revisionsberättelser och referenser till ett stort antal vetenskapliga artiklar har skett.

Resultaten överensstämmer och bygger vidare på tidigare forskning i ämnet men då urvalet är begränsat kan inte säkra slutsatser dras om

hela populationen dvs. alla företag i Sverige. Resultaten har också givit idéer till fortsatt forskning.

6.4 Förslag till fortsatt forskning

Denna undersökning baseras på svenska företag. Det kan konstateras att det saknas omfattande forskning i ämnet i Sverige. Här kunde vidare forskning i going concern-varningar bland svenska företag vara berättigad. I denna studie har inkluderats revisionsuppdragets längd i förhållande till going concern-varningar. Denna aspekt borde definitivt undersökas i flera studier. Även den s.k. självuppfyllande profetian vore intressant då skiftande resultat har framkommit i forskningen. Även revisorns oberoendeställning och förslagen om försäkringsalternativ som skulle kunna öka revisorns självständighet borde undersökas ytterligare. Föreslår också att flera år inkluderas i framtida studier och inte bara två år som i denna studie för att på så vis mer grundligt lägga ihop förlust av revisor arvoden från tidigare klienter. Framtida forskning borde försöka hjälpa revisorer att bättre identifiera de företag som borde erhålla en going concern-varning. Detta är betydelsefullt för både revisor och klient.

7. Referenser

- Aamir, S., och Farook, U. (2011). Auditor client relationship and audit quality.
- Altman, E. I. (2000). Predicting financial distress of companies: revisiting the Z-score and Zeta models. *Journal of Banking and Finance* , 1, ss. 29-54.
- Arnold, V., Collier, P. A., Leech, S. A., och Sutton, S. G. (2001). The Impact of Political Pressure on Novice Decision Makers: Are Auditors Qualified to Make Going Concern Judgement? *Critical Perspectives on Accounting* , 12 (3), 323-338.
- Auditing Standard No. 5. (den 27 Juli 2007). An Audit of Internal Control Over Financial Reporting That Is Integrated with An Audit of Financial Statements. *Public Company Accounting Oversight Board Bylaws and Rules – Standards – AS5* , ss. 393-448.
- Beattie, V., Brandt, R., och Fernley, S. (1999). Perceptions of auditor independence: UK evidence. *ournal of international accounting, auditing och taxation* , 8 (1), ss. 67-107.
- Bryman, A. (1997). *Kvantitet och kvalitet i samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Bryman, A., och Bell, E. (2005). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber.
- Carey, P. J., Geiger, M. A., och O'Connell, B. T. (2008). Costs Associated With Going-Concern-Modified Audit Opinions: An Analysis of the Australian Audit Market. *Abacus* , 44 (1), ss. 61-81.
- Carrington, T. (2010). *Revision*. Malmö: Liber.
- Citron, D. B., och Taffler, R. J. (1992). The Audit Report under Going Concern Uncertainties: An Empirical Analysis. *Accounting and Business Reserch* , 22 (88), ss. 337-345.
- DeAngelo, L. (1981). The auditor-client contractual relationship. *UMI reseach press* .
- Dye, R. (1991). Informationally motivated Auditor replacement . *Auditing: Journal of accounting and economies* , 14 (1), ss. 347-374.
- FAR. (2006). *Revision - en praktisk beskrivning*. Kristianstad: Far förlag AB.
- Fars samlingsvolym: Redovisning. (2012). *Fars samlingsvolym 2012:Redovisning*. Far Akademi AB.
- Francis, J. R. (2004). What do we know about audit quality. *The British accounting review* (36), ss. 345-368.
- Gavious , I. (den 22 January 2006). Alternative perspectives to deal with auditors' agency problem. *Critical Perspectives on Accounting* , ss. 451–467.

- Geiger, M. A., och Raghunandan, K. (2002). Auditor Tenure and Audit reporting failure. *Auditing* , 21 (1), ss. 67-78.
- Geiger, M. A., och Rama, D. V. (2003). Audit fees, Non-Audit Fees, and Auditor Reporting on Stressed Companies. *Auditing* , 22 (2), ss. 53-69.
- Geiger, M., Raghunandan, K., och Rama, D. V. (1998). Costs Associated with Going- Concern Modified Audit Opinions: An analysis of auditor changes, subsequent opinions, and client failures. *Advances in Accounting* , ss. 117-139.
- Gul, F. A., Lynn, S. G., och Tsui, J. S. (2002). Audit quality, management ownership, and the informativeness of Accounting Earnings. *Journal of Accounting, Auditing och Finance* , ss. 25-49.
- Hakkio, C. S., och Keeton, W. R. (2009). Financial Stress: What Is It, How Can It Be Measured, and Why Does It Matter? *Economic Review* , 94 (2), ss. 5-50.
- Jacobsen, D. I. (2002). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.
- Johannisson, B., och Lindmark, L. (1996). *Företag, Företagare, Företagsamhet*. Studentlitteratur.
- Kaplan , S. E., och Williams , D. D. (2012). The changing relationship between audit firm size and going concern reporting. *Accounting, Organizations and Society* , ss. 322-341.
- Kida, T. (1980). An Investigation Into Auditors' Continuity and Related Qualification Judgments. *Journal of Accounting Research* .
- Knechel , R. W., och Vanstraelen , A. (2007). The Relationship between Auditor Tenure and Audit Quality Implied by Going Concern Opinions . *Auditing* , 11 (4), ss. 113-131.
- Koh, H. C., och Woo, E.-S. (den 3 Mars 1998). The expectation gap in auditing. *Managerial Auditing Journal* , ss. 147-154.
- Lai , K.-W. (den 1 Januari 2009). Audit Opinion and Disclosure of Audit Fees. *Journal of Accounting, Auditing och Finance* , ss. 90-114.
- Lennox, C. S. (June 1999). The Accuracy and Incremental Information Content of Audit Reports in Predicting Bankruptcy. *Journal of Business Finance och Accounting* , 5 (6), ss. 757-778.
- Messick, S. (1990). Validity of test interpretation and use.
- Mutchler, J. F., och Williams , D. D. (1990). The Relationship Between Audit Technology, Client Risk Profiles, and the Going-Concern Opinion Decision. *Auditing* , 9 (3), 39-54.
- Neil, T. L., och Carcello , J. V. (2003). Audit Committee Characteristics and Auditor Dismissals Following “New” Going-Concern Reports. *The Accounting Review* , 78 (1), ss. 95-117.
- Nogler, G. E. (2008). Going Concern Modifications, CPA Firm Size and the Enron Effekt. *International Journal of Business and Economics* , 23 (1), 89-101.

- Revisionslag* (1999:1079). (u.d.). Hämtat från http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Revisionslag-19991079_sfs-1999-1079/ den 23 Mars 2013
- Ronen, J., och Cherny, J. (2002). Can insurance solve the auditing dilemma. *ational Underwriter*.
- Ruiz-Barbadillo, E., Gómez-Aguilar, N., de Fuentes-Barberá, C., och arcía-Benau, M. A. (2004). Audit Quality and the Going-concern Decision-making Process: Spanish Evidence. *European Accounting Review*, 13 (4), 597-620.
- Saunders, M., Lewis, P., och Thornhill, A. (2007). Research methods for business students. *London:Pearson Education*.
- Sikka, P. (1998). The impossibility of eliminating the expectation gap: some theory and evidence. *Auditing: Criticalperspectives on accounting*, 9 (3), ss. 299-330.
- Sormunen, N. (2012). Auditor's going-concern reporting- Reporting decision and content of the report. *epartment of Accounting and Auditing*, ss. 1-178.
- Sormunen, N., Jeppesen, K. K., Sundgren, S., och Svanström, T. (2011). Auditors' going concern reporting before bunkruptcy- A study of bankrupt companies in Denmark, Finland, Norway and Sweden.
- Svanström, T. (2008). Revision och rådgivning: Efterfrågan, kvalitet och oberoende. *Studies in bussiness administration*, B (64).
- The Sarbanes - Oxley Act. (2002). www.soxlaw.com. Hämtat den 27 03 2013
- Trost, J., och Hultåker, O. (2007). *Enkätboken. Standardisering och strukturering, reliabilitet och validitet*. Lund: Studentlitteratur.
- Wallén, G. (1993). Vetenskapsteori och forskningsmetodik.
- Watts, R. L., och Zimmerman, J. L. (Januari 1986). Positive Accounting Theory:. *Prentice Hall*.

Bilagor och tabeller

Bilaga 1: GCM-Företag

Org.nr.	tillg. 2009	tillg. 2010	Rev.kostn. 2009	Revi.kostn. 2010	GC- varning	Konkur s	Big 4	Bytt revisor	Tenure	Zmodell -1
556124-8005	1050300 0	9303000	7813	7600	1	0	0	0	0	-0,296610097
556179-3745	567000	889000	10837	-	1	0	0	0	0	-1,202749883
556656-2079	2997000	2051000	35556	28642	1	0	0	0	0	-0,21191872
556756-8893	823000	1185000	6000	7000	1	0	0	0	0	0,357641831
556769-3899	172000	96000	15000		1	0	0	0	0	-0,873919396
556090-4053	66000	1000	5000	9800	1	1	1	0	1	-55,00729285
556567-6557	456000	752000	6500		1	0	0	0	1	-1,328243891
556576-9972	837000	823000	6018	7002	1	1	0	0	0	0,747466205
556253-5517	589000	540000	2700		1	0	1	0	0	0,213546105
556754-3854	419000	497000	16795	11779	1	0	0	0	0	-0,509179131
556337-7430	10000	4000	2000		1	0	1	0	0	-0,285714286
556672-4802	92000	62000	7000	7000	1	0	0	0	0	-3,061532793
556503-6307	34000	11000	4000	3000	1	0	0	0	1	-7,147058824
556321-8949	21000	13000	3160	3348	1	0	0	0	1	-8,404761905
556635-5698	564000	45000	20700	19300	1	0	1	0	0	-0,516203631
556776-1779	451000	532000	8000		1	0	0	0	0	-2,158916643
556609-5708	73000	60000	20000	12236	1	0	0	0	0	-1,098222093
556679-4904	4271000	4168000	13242		1	1	1	0	0	-0,092005977
556566-9446	162000	189000	6500	0	1	0	0	1	0	-4,698406285
556752-7279	381000	1247000	7500	10000	1	1	0	1	0	-0,391227956
556761-7344	541000	788000	20000		1	0	0	1	0	-1,181528766
556663-5453	25000	6000		14560	1	0	0	0	1	11,33655172
556768-7164	1275400 0	14864000	20000		1	0	1	1	1	-0,551445684
556293-9578	411000	33000	8200	800	1	0	1	0	0	0,284936273
556761-5686	1412000	1120000	10000	15080	1	0	0	0	0	-0,974769924
556761-0620	176000	266000	10000	13390	1	0	0	0	0	-6,035498969
556725-7976	17000	11000	0	-	1	0	0	0	0	-1,284829721
556742-9104	231000	316000	12656	13813	1	0	0	0	0	-10,32939672
556702-2693	1773000	12031000	19500		1	1	1	0	0	-2,2269914
556124-9839	118000	41000			1	0	0	0	0	-11,01868411
556286-3919	135000	177000	7000		1	0	0	0	0	-4,682539683
556714-6542	324000	652000	8400	8800	1	0	0	0	0	0,127700617
556482-3721	729000	103000	14078	9230	1	0	0	0	1	-5,386574333
55675393939	266000	303000	10000	11500	1	0	0	0	0	-2,057985581
556140-1471	61000	51000	12500	12400	1	0	1	0	0	-1,934016393
556289-5440	38000	37000	7100		1	0	0	1	1	-2,687246964
556742-5136	283000	171000	23376		1	0	0	1	0	-3,83832525
556685-1704	1168000	2762000	71695	57975	1	0	1	0	0	-1,535264936
556640-3092	2000	0	11763		1	1	0	0	1	-248,986014
556783-1168	1985000	1355000	8000	9800	1	0	0	0	0	-0,847608798
556723-1872	176000	771000	12000		1	0	1	0	0	-1,735846115
556310-0691	300000	219000	7780	-	1	0	0	0	0	-1,229265092
556726-4329	1824100 0	12224000	15750	15000	1	0	0	1	0	-0,323847463
556724-3372	151000	331000	36006	16178	1	1	0	0	1	-2,593772995
556752-0118	1889000	1522000	35089		1	1	0	0	0	-0,328049174

5566386123	62000	136000	5850	5320	1	0	0	0	1	-0,674441687
5563443422	2612000	1287000	34000	34000	1	0	0	0	1	3,928783332
5561476333	3881000	4108000	17156	23390	1	0	0	1	1	0,780653218
5564834215	1702000	1029000	5000	5000	1	0	0	0	1	0,720670611
5565551032	1473000	899000	5000	5000	1	0	0	0	1	1,293236461
5566952585	3193000	3796000	15840	15760	1	0	0	0	0	0,44307253
5567422422	1051000	2101000	17000	17000	1	0	0	1	0	1,468593641
5566507843	330000	272000	24150	27200	1	0	1	0	0	0,356788356
5566164991	1413000	1517000	19000	19000	1	0	1	0	0	0,071052247
5564822566	3514000	0	29700	40565	1	0	1	0	0	-3,353013512
5567588180	438000	4197000	15000	23025	1	0	0	1	1	-1,600874262
5567081277	411000	343109	6800	7800	1	1	0	0	0	-0,315536415
5565922704	755000	405000	10000	10000	1	0	1	0	0	5,609716395
5566309679	108000	104000	11210	11210	1	0	0	0	1	2,371946414
5561423152	1161300 0	11699000	25756	9175	1	0	0	1	0	0,141461128
5564137502	915000	3603000	9006	17188	1	0	0	1	0	-0,751309409
5566869177	1386000	1150000	17745	17745	1	0	0	0	0	-1,577723665
5561624650	321000	334000	8612	8612	1	0	0	0	1	2,515527648
5566532338	677000	533000	18800	19350	1	0	0	0	1	-0,014540489
5566372099	452000	458000	6115	13435	1	0	0	0	1	-0,537355104
5561871541	2090500 0	12132000	35000	35000	1	0	0	1	0	0,307692304
5565599015	134000	14000	5000	5000	1	0	0	0	1	-3,100465415
5567764674	498000	2296000	8000	24500	1	0	1	0	1	-0,558909106
5562794627	13000	3000	6000	6000	1	0	0	0	1	-22,98033283
5564137536	424000	495000	11729	3000	1	0	0	1	0	19,38490566
5567242192	58000	29000	6050	5000	1	0	0	0	1	-8,375837261
5564046638	886000	1157000	47900	12860	1	0	1	1	1	-0,519842634
5566187018	5282000	3500000	23000	18471	1	0	0	1	1	7,653204642
5566303581	66000	73000	25050	12300	1	0	0	0	1	-6,943783631
5567143523	1327000	1051000	19031	19031	1	0	1	0	1	0,530344731
5567549414	772000	1019000	8400	8400	1	0	1	0	0	0,080345119
5564281607	2741000 0	24917000	23000	23000	1	0	1	0	1	0,330688507
5566474580	1239000	1384000	28212	21863	1	0	0	0	0	-1,411733791
5567551089	324000	454000	10000	19060	1	0	0	0	0	-0,403304502
5567367320	397000	277000	6000	4360	1	0	0	0	0	-3,750055883
5567251946	486000	364000	9000	9000	1	0	0	0	0	-0,787911523
5565787263	662000	585000	10020	10020	1	0	0	0	0	0,13750322
5567477319	1233000	1170000	8000	15293	1	0	0	0	0	1,69097112
5565648077	568000	560000	15280	15680	1	0	0	0	0	0,282337186
5565747903	618000	589000	53400	53400	1	0	0	0	0	-0,065820766
5567846711	1029700 0	13841000	54500	54500	1	0	1	1	0	6,035264187
5565023545	365000	433000	9450	5050	1	0	0	0	1	0,21613997
5566987276	637000	547000	55554	45068	1	0	0	1	1	0,395289137
5567634752	3000	100000	13938	14675	1	0	0	0	0	-99,63218391
5567178602	24000	101000	1365	1365	1	0	1	0	0	-2,825757576
5565867669	19000	30000	10000	10000	1	0	0	0	1	-97,66704314
5567224984	549000	539000	6000	5800	1	0	0	0	0	-0,165491509
5564755311	1451000	1440000	11000	11000	1	0	0	1	1	0,776155295
5563041044	605000	334000	15200	15200	1	0	0	0	0	-2,36299498
5563791655	774000	1110000	14000	14000	1	0	1	0	0	1,880255427
5565330270	6198000	2469000	20350	19630	1	0	0	0	0	5,994032676
5567489652	618000	2189000	10000	10000	1	0	0	0	0	-1,887459462
5567737373	1906000	3119000	55000	55000	1	0	0	0	0	-0,760487804

5566251525	1094500 0	10229000	46550	46550	1	0	1	1	1	-1,526055235
5567436349	610000	93000	15000	15000	1	0	0	0	0	-4,955038472
5567407159	492000	366000	57604	63285	1	0	1	0	0	-2,521432773
5567086599	267000	165000	32479	25000	1	0	0	0	0	0,727432955
5562446277	7173000	9816000	75000	75000	1	0	1	0	0	-0,308934378
5565316725	1848000	2201000	14900	14900	1	0	1	0	0	-0,041734307
5567363709	2149000	2956000	21800	27785	1	0	0	0	0	-1,246755118
5566794474	2367000	2391000	44000	44000	1	0	0	0	0	0,283922304
5566176938	322000	377000	11000	15000	1	0	0	0	0	4,019151139
5564903606	81000	192000	18700	18700	1	0	0	0	0	-0,882523148
5562626910	7302000	6004000	13780	111134	1	0	1	1	1	0,288666371
5567640171	1947000	5703000	8000	8000	1	0	0	0	0	0,109707129
5565886610	722000	769000	13180	13112	1	0	0	0	1	1,950987768
5566683529	772000	969000	18000	18000	1	0	1	0	0	0,8997669
5566805528	5787000	5914000	32800	32800	1	0	1	0	0	-1,42444024
5566753769	1188700 0	25588000	28813	28813	1	0	1	0	1	-0,992679288
5566591995	281000	201000	11815	11815	1	0	0	0	0	-0,599149451
5563199495	343000	355000	6220	9160	1	0	0	0	1	-1,676598165
5564738853	5796000	7586000	39000	39000	1	0	0	0	1	0,174084375
5567322432	339000	12000	12675	12675	1	0	0	0	0	-4,837010311
5565212965	150000	132000	10000	0	1	1	0	1	0	2,858787879
5561399618	5143000	5684000	52148	42822	1	0	1	0	0	0,458681703
5563262525	64000	-	14863	0	1	1	1	0	1	-18,39361413
5566383815	76000	-	13000	0	1	1	1	0	1	7,942105263
5564542206	481000	-	12000	0	1	1	1	0	0	-3,2943365
5567128334	1166000	-	3000	0	1	1	0	0	0	-0,501817479
5565160313	12000	-	15000	0	1	1	0	0	1	-26,05
5567585384	517000	-	14250	0	1	1	0	0	0	-1,0572662
5565553277	7434000	7649000	21250	0	1	1	1	0	0	-0,401200911
5566106695	2535900 0	12052000	45000	0	1	1	1	0	1	-0,793419005
5564511219	1172700 0	-	136000	0	1	1	1	0	1	-0,068770961
5567602361	703000	-	7000	0	1	1	0	0	0	0,129440796
5566256599	145000	-	13450	0	1	1	1	0	0	-0,077002444
5567101646	36000	-	4950	0	1	1	0	0	0	8,583333333
5566966544	5929000	-	14700	0	1	1	1	0	0	-0,691412495
5562758689	864000	-	11250	0	1	1	0	0	1	0,331691919
5566782420	1042100 0	-	150718	0	1	1	0	0	1	0,175297746
5567294185	3276000	-	51400	0	1	1	0	0	0	-3,238281682
5562663749	75	-	12000	0	1	1	0	0	1	#DIVISION/0!
5565926135	572000	-	1000	0	1	1	0	0	1	-2,581860528
556192-7061	331000	268000	8000	8000	1	0	1	1	1	1,846111459
556442-2458	199000	252000	6000	6000	1	0	0	0	0	0,664054399
556659-5129	546000	1663000	15000	15000	1	0	1	0	0	-0,37942037
556667-5988	1019000	798000	10000	10000	1	0	1	0	0	-2,041602833
556510-8791	5946000	310000	71008	56978	1	1	1	0	1	-0,484300151
556546-8294	2824400 0	-	335000	-	1	1	1	0	0	3,799770588
556623-5122	1768000	2200000	6180	6160	1	0	0	0	0	0,530609641
556664-3465	36000	31000	31486	39512	1	0	1	0	0	1,8
556192-6014	20000	0	0	0	1	1	1	0	0	-51,08515581
556552-6661	2950100 0	30523000	62020	40125	1	1	1	0	1	-0,532425935
556424-8226	57000	146000	16358	23500	1	0	0	0	1	-5,018688024
556218-9265	33000	15000	5722	7875	1	0	0	0	0	-11,01627385

556327-2953	616000	446000	19700	34800	1	0	0	1	0	0,44705777
556290-1792	0	0	6000	5000	1	0	1	0	1	#DIVISION/0!
556634-9543	75000	36000	22111	22111	1	0	0	0	1	1,211212121
556670-6825	43000	28000	5987	5987	1	0	0	0	1	-0,281876504
556371-0325	1357000	1186000	11875	13650	1	0	1	0	1	0,121746066
556600-4627	687000	686000	6500	16000	1	0	1	0	0	-0,82620841
556659-9782	1045000	676000	6645	7725	1	0	0	0	0	-0,355549964
556052-1287	1126000	830000	13570	13750	1	0	0	0	0	6,823324061
556684-9799	394000	265000	20901	19474	1	0	0	0	0	-1,955026619
556657-3589	1121000	1563000	30330	30330	1	0	1	0	0	-4,353442272
556674-6897	205000	172000	11500	10000	1	1	1	0	0	9,236933798
556572-9794	457000	434000	38560	38560	1	0	0	0	0	0,595567339
556564-1718	252000	120000	18351	13527	1	1	0	0	0	0,619047619
556242-9745	178000	137000	7750	0	1	1	0	0	0	4,088654426
556579-6280	44000	39000	3175	3308	1	0	0	0	0	-0,045454545
556449-6783	116000	24000	9700	9100	1	0	0	0	1	-2,047070491
556656-9710	1566000	2674000	33450	33450	1	0	1	0	1	-2,757468424
556467-6525	1344000	20000	28490	28490	1	0	0	0	0	-1,171987309
556653-5968	2859000	2739000	11375	13300	1	0	0	0	0	-0,29749883
556503-3312	27000	13000	13200	0	1	0	0	0	1	0,076719577
556696-2444	23000	5000	1425	0	1	0	1	0	1	-28,70001479
556669-6992	0	0	12500	17375	1	0	1	0	1	#DIVISION/0!
556721-5867	458000	423000	7675	0	1	0	0	0	0	0,220641912
556756-5576	65000	2000	21562	7037	1	0	0	0	0	-11,7960114
556587-2941	129000	84000	8500	0	1	0	1	0	1	-3,181036113
556413-3733	20000	19000	8500	0	1	0	1	0	1	-3,287179487
556751-5555	115000	0	0	0	1	1	0	0	0	0,284347826
556556-3920	17000	28000	5000	0	1	0	1	0	1	-20,3342246
556629-4863	186000	647000	21200	0	1	1	0	0	1	-0,011650657
556730-0834	80000	452000	17000	0	1	1	1	0	0	-2,172636972
556768-7008	65000	18000	10500	0	1	0	0	0	0	-0,856033874
556728-9888	441000	324000	10000	0	1	1	1	0	0	1,003283332
556344-0964	634000	735000	10000	0	1	1	1	0	1	-0,918282946
556710-3261	394000	226000	7700	0	1	1	0	0	0	-3,756338703
556783-6126	711000	104000	10000	10000	1	0	1	0	1	-2,565146224
556526-1053	63000	0	10000	0	1	1	0	0	1	-0,597222222
556484-9973	842000	701000	15400	17640	1	0	1	0	1	-1,793624161
556624-1799	1695600 0	15579000	8750	8300	1	0	0	0	1	-0,23904089
556728-2677	1096000	434000	12276	0	1	0	0	0	0	-0,19707946
556770-5271	3070000	1504000	40000	0	1	1	1	1	0	0,476953677
556750-7016	198000	106000	16900	10700	1	1	1	0	0	-1,119644723
556665-3183	1417000	51000	10140	0	1	0	0	0	1	-0,057907685
556762-1866	26000	19000	10000	4000	1	0	0	0	0	-26,897921
556568-4080	148000	72000	10272	13973	1	0	1	0	1	-0,756756757
556279-5046	16000	0	10497	4567	1	0	0	0	1	-19,09916667
556348-0192	369000	360000	75000	0	1	0	0	0	0	-0,336184141
556737-1124	824000	810000	8000	0	1	0	1	0	0	-23,48163483
556738-1891	94000	146000	11000	0	1	0	0	1	0	-7,418869547
556514-7856	13000	16000	5960	5500	1	0	0	0	1	1,54029304
556512-0028	1000	0	2080	0	1	0	0	0	0	-4
556420-3551	3342000	2684000	6706	8382	1	0	0	0	1	-1,912428209
556690-4644	131000	191000	9300	12000	1	0	0	0	0	0,002198473
556728-9888	441000	324000	10000	0	1	1	1	1	0	1,003283332
556787-8284	192000	387000	5000	0	1	1	0	0	0	-1,114158163
556720-6957	196000	50000	15475	9850	1	1	0	0	0	-6,472852104

556554-2817	11000	2000	6000	0	1	0	0	0	0	-2,537878788
556647-7898	0	9000	3000	0	1	0	1	0	1	-11,91578947
556186-9263	67000	31000	7400	0	1	0	0	0	1	-3,75772083
556733-1805	7000	70000	57118	0	1	0	0	1	1	-68,94285714
556676-5656	5000	12000	7800	3960	1	0	0	0	1	-18,98141264
556676-1077	2396000	1815000	23158	0	1	0	0	0	1	-1,670450633
556293-4975	833000	809000	8800	0	1	0	0	0	0	-0,829497757
556464-7633	13000	8000	5000	0	1	0	0	0	1	-3,870629371
556714-6542	324000	652000	8800	8400	1	0	0	1	0	0,127700617
556345-7711	18551	29448	5600	10500	1	0	0	0	0	-4,963937622
556375-8951	490448	1248094	7658	2009	1	1	0	0	0	-3,70117066

Bilaga 2: NGCM-Företag

Org.nr.	tillg. 2009	tillg. 2010	Rev.kostn. 2009	Revi.kostn. 2010	GC- varning	Konkurs	Big 4	Bytt revisor	Tenure	Zmodell -1
5566032644	81000	91000	35000	35000	0	0	0	1	1	-7,639464323
5563675213	636000	896000	82611	90223	0	0	0	0	0	-0,014427509
5565587689	7066000	7094000	10125	10125	0	1	0	0	0	0,007973365
5566743885	378000	356000	8000	7000	0	1	0	0	0	0,582417582
5562436666	10715000	10370000	25800	25800	0	1	0	0	0	-0,02848029
5566207766	714000	823000	120024	12000	0	1	0	0	0	-0,637470956
5564399268	1273000	1288000	8000	8000	0	0	0	0	1	-0,063155326
5567034730	879000	783000	15000	15000	0	1	0	0	0	-0,667360681
5565180667	3132000	3116000	48200	51500	0	1	0	0	1	-0,500417909
5565800967	46000	21000	4400	4400	0	0	0	1	1	-5,2737839
5567274328	6606000	9352000	163000	31000	0	1	0	0	0	-0,344944672
5566797832	856000	189000	9840	11205	0	0	0	0	1	-0,735328741
5567495089	780000	1753000	3386	3386	0	0	0	0	0	-2,074266072
5567001697	1723000	2300000	53000	53000	0	0	0	0	0	0,036320295
5566201892	282000	306000	34000	34000	0	0	0	0	0	-2,682580087
5567023568	730000	1105000	27700	27700	0	1	0	1	0	-6,77764432
5566510920	14073000	14408000	40000	40000	0	0	0	0	0	-0,26942153
5567615058	467000	450000	12000	12000	0	0	0	0	0	-0,677649962
5567615348	615000	643000	20000	15000	0	0	0	0	0	-0,106146699
5566585922	156000	73000	46059	22442	0	1	1	1	1	-29,87387539
5567219265	39000	784000	7000	7000	0	0	0	0	0	-45,14220228
5566532338	677000	533000	18800	19350	0	0	0	0	1	-0,014540489
5567070643	962000	2016000	17000	17000	0	1	0	1	0	-1,40815966
5563894897	89000	53000	9875	9875	0	0	0	0	1	-4,05540645
5565333308	521000	419000	40000	40000	0	0	0	0	0	-1,956754231
5567535561	576000	494000	5000	5000	0	1	0	0	0	-1,033299907
5563800571	1641000	1763000	10350	9800	0	0	0	0	0	-0,243793725
5560525288	18000	19000	5000	5000	0	0	0	1	1	-9,006535948
5565703104	5700000	3646000	45397	45397	0	0	0	0	0	-0,879088154
5562377407	309000	239000	11873	11873	0	0	0	0	1	-0,922991183
5566918180	692000	553000	76501	74046	0	1	0	0	0	-1,42887896
5567310908	8428000	8474000	11399	11399	0	0	0	0	0	-0,93571401
5567365597	3682000	3853000	13650	9025	0	0	0	0	0	-0,23053919
5567726392	75000	18000	9000	8700	0	1	0	1	0	-9,931444921
5566483136	178000	163000	13700	8000	0	0	0	0	1	0,174406991
5567150940	302000	869000	30900	19500	0	1	0	0	0	-14,09050211
5563975274	6000	242000	5000	24500	0	0	0	0	0	-49,13963964
5567714513	18346000	20859000	25000	25000	0	0	0	0	0	-0,319681266
5567735484	376000	321000	54300	54300	0	1	0	0	0	-0,494255319
5567124705	9952000	10453000	18000	18000	0	1	0	0	0	-0,357501247
5567714604	685000	699000	23000	30300	0	0	0	0	0	-0,313030328
5566867056	102000	43000	6000	6000	0	0	0	0	0	-3,333031209
5564398021	1938000	2036000	15075	7688	0	0	0	0	0	0,729555559
5566798186	11066000	10558000	20000	12000	0	0	0	0	1	-0,363330147
5564967213	80000	106000	17716	17716	0	1	0	1	1	-4,88643617
5566878343	134000	76000	24813	24813	0	0	0	1	0	-3,90054535
5563681971	60000	45000	3425	3500	0	0	0	0	1	-2,123700306
5566847660	1382000	2682000	51300	51300	0	1	0	0	0	-1,258027232
5567298848	2152000	1495000	11200	11200	0	0	0	0	0	-1,131072618

5565086799	514000	655000	32200	36400	0	1	0	0	1	-0,576509286
5567016448	564000	523000	16000	9400	0	1	0	0	0	-0,860030097
5565782504	32299000	39272000	50000	65000	0	1	0	0	0	0,489684499
5567231666	495000	575000	20000	15000	0	0	0	0	1	-1,690681004
5566065875	527000	229000	9925	9450	0	0	0	0	1	-0,68455408
5567704555	2082000	2453000	6265	6265	0	1	0	0	0	-0,735268097
5565962148	72000	91000	41910	4500	0	0	0	0	0	-4,645818138
5566928379	907000	2318000	9000	10000	0	0	1	0	0	-0,252164525
5566230784	721000	872000	16700	17100	0	1	0	0	0	-0,674798615
5566350988	573000	1338000	14785	14785	0	0	0	0	1	2,375128075
5563334258	10386000	10134000	10300	12250	0	0	0	0	0	-0,141149047
5564415981	3085000	3539000	19750	16373	0	0	0	0	0	-0,128606297
5567544100	7742000	8300000	16000	16000	0	0	0	0	0	-0,094956635
5564126224	1381000	399000	20000	5000	0	0	0	1	0	-10,88861632
5560869900	5930000	8763000	70624	70624	0	0	0	0	0	-0,622087502
5566773619	481000	146000	9276	12920	0	0	0	0	0	-2,804129455
5565681144	1165000	709000	25930	25930	0	0	0	0	0	0,315380777
5566446695	3685000	1803000	38240	38240	0	0	0	0	0	-0,818934827
5565745097	4295000	4726000	10000	9680	0	0	1	0	0	4,931900168
5566269915	270000	164000	10000	10000	0	0	0	0	0	-0,89928633
5563102127	2011000	1698000	13800	13800	0	0	0	0	0	-0,007798351
5562741677	105000	115000	7800	7800	0	0	0	1	1	3,917460317
5565670725	623000	782000	7500	7500	0	0	0	0	0	0,826556746
5566087606	1341000	1024000	40000	48000	0	1	0	0	0	-0,423624393
5566458971	1398000	1247000	16000	16000	0	0	0	0	1	-1,213663868
5567586051	369000	459000	10000	10000	0	1	0	0	0	-0,047935327
5566199526	2443000	2541000	13763	13300	0	0	0	0	0	0,066837738
5567548143	6308000	6181000	7500	15000	0	1	0	0	0	-0,076741815
5567808547	2416000	3733000	40000	88000	0	1	0	0	0	-2,529730825
5564147618	124000	122000	9890	17420	0	0	0	0	0	-1,056067588
5564902673	4934000	4736000	22700	17400	0	0	0	0	1	0,116184379
5566641352	415000	425000	25000	25000	0	0	1	0	1	-0,254281993
5566748777	413000	276000	15000	15000	0	0	0	0	0	-1,395645315
5567497861	787000	965000	9000	9000	0	0	0	0	0	-0,364387273
5567394423	1232000	1151000	68000	68000	0	0	0	0	1	-0,234328462
5564805033	752000	703000	28000	28000	0	1	0	0	0	-1,16024934
5563484905	773000	906000	24035	24121	0	1	0	0	0	-3,032930402
5565680252	74000	263000	5000	5000	0	0	0	0	0	-6,676855037
5565879458	35000	38000	12400	12400	0	0	0	1	0	-4,45037594
5566561543	20693000	24115000	13200	13200	0	1	0	0	0	0,52686711
5563753507	899000	konkurs	10000	-	0	1	0	0	0	-0,883578155
5566368782	391000	Likvidation	8625	-	0	0	0	0	0	-1,672935638
5565573903	399000	627000	76347	-	0	0	0	0	1	-0,889568749
5566626460	326000	likvidation	3200	-	0	0	0	0	0	-0,76669334
556525-4876	331000	273000	11175	11175	0	0	0	0	0	0,540928794
556376-8448	6964000	6167000	12000	12000	0	0	1	0	0	0,369638536
556257-5281	294000	383000	2500	15579	0	0	0	0	0	-3,963460921
5563687861	445000	243000	6000	6000	0	0	1	0	0	-0,524329375
556598-1403	209000	239000	6500	6500	0	0	0	0	0	2,732475496
556621-3020	712000	795000	14785	14785	0	0	1	0	0	-0,596063396
5566419288	4971000	4570000	18000	16800	0	0	0	0	0	0,336455558

556635-9138	47000	10000	5500	5800	0	0	0	0	0	1,640957447
556125-3526	505000	631000	19200	24300	0	0	1	0	0	-0,299007292
556327-8174	163000	206000	15558	18081	0	0	1	0	0	7,793671295
556305-0813	4819000	2749000	31000	20000	0	0	1	0	0	1,924453066
556662-9969	3484000	2880000	27237	27237	0	0	0	0	0	-0,583635796
556508-4109	182000	194000	10000	10000	0	0	0	0	0	0,187102371
556177-8571	1869000	1898000	23900	9359000	0	0	0	0	0	-1,085530568
556344-2952	73000	88000	4000	6724	0	0	0	0	0	3,976928623
556430-5216	20000	5000	14369	14369	0	0	0	0	0	-2,260344828
556368-6228	59000	44000	6938	6938	0	0	0	0	0	-2,117647059
556686-9243	1204000	446000	25000	15000	0	0	0	0	0	-0,731819604
556531-9505	70000	64000	10000	13000	0	0	0	0	0	-1,240938166
556269-8745	91000	69000	10880	10880	0	0	0	0	0	1,741080837
556688-8185	659000	648000	23850	23850	0	0	1	0	0	0,564546935
556545-6752	276000	228000	17650	17650	0	0	0	0	0	0,852171788
556529-4666	212000	195000	12775	12775	0	0	0	0	0	0,686762021
556392-1575	227000	193000	5000	5000	0	0	0	0	0	-0,649742716
556424-1015	99000	43000	3520	36000	0	0	0	0	0	3,97979798
556645-9078	186000	224000	9300	9300	0	0	0	0	0	-0,034380306
556604-9028	109000	73000	17000	7000	0	0	0	0	0	4,841852337
556427-6250	525000	445000	16300	17600	0	0	1	0	0	-0,466708901
556472-4598	500000	361000	27800	13000	0	0	1	0	0	0,907152979
556203-9353	691000	656000	10000	5000	0	0	0	0	0	-0,990833141
556565-3291	129000	116000	5055	6765	0	0	0	0	0	1,009910706
556627-8981	6952000	6973000	8297	8004	0	0	0	0	0	0,076528992
556532-1253	701000	181000	16700	16700	0	0	1	0	0	4,696366151
556357-3699	85000	42000	17000	14000	0	0	0	0	0	-14,86975857
556708-7654	114000	84000	11150	11500	0	0	0	0	0	0,719298246
556721-7327	484000	442000	5100	5400	0	0	0	0	0	-0,171286031
556198-1787	51000	50000	15500	15500	0	0	1	0	0	-3,352941176
556234-8648	199000	227000	14355	14355	0	0	0	0	0	1,982631605
556339-3908	1520000	1856000	59520	59520	0	0	1	0	0	-1,812584345
556691-2787	142000	91000	26000	15498	0	0	1	0	0	3,894366197
5565521191	183000	66000	7000	7000	0	0	0	0	0	-0,779652845
556412-4468	936000	921000	9000	9000	0	0	0	0	0	-0,406461867
5566563937	2241000	2319000	25000	25000	0	0	0	0	0	0,409665908
556175-2832	624000	470000	31650	109000	0	0	0	0	0	6,221153846

556585-8239	823000	755000	0	12000	0	0	0	1	0	-0,692175706
556652-8716	118000	99000	11700	11700	0	0	0	0	0	59,39830508
556736-6033	53000	66000	15980	15000	0	0	1	0	0	-3,236762021
556711-5810	304000	272000	9123	3125	0	1	0	0	0	1,346877317
556737-6743	364000	346000	8550	8550	0	0	0	0	0	-1,710452854
556546-3584	51000	27000	5300	4120	0	0	0	0	0	0,566526611
556780-3175	794000	827000	11000	11000	0	0	0	0	0	0,654594524
556061-6939	107000	187000	8000	6000	0	0	0	0	0	-0,378504673
556427-5559	10000	11000	6013	8600	0	0	1	0	0	-9,014529915
556700-9807	65000	1000	3200	5670	0	0	0	0	0	-2,709821429
556712-8284	1700000	477000	21000	19000	0	0	0	0	0	-0,085432746
556748-3523	325000	387000	90000	90000	0	0	0	0	0	-0,104615385
556403-3925	445000	439000	3180	3180	0	0	1	0	0	-0,604388424
556103-9362	1151000	489000	8000	8000	0	0	0	0	0	-0,2011392
556415-1289	426000	407000	6000	6000	0	0	1	0	0	-0,367728546
556163-9971	92000	117000	7120	5640	0	0	0	0	0	-4,917380595
556307-7204	610000	617000	14800	14800	0	0	0	0	0	-0,930193145
556512-9607	181000	139000	3000	3000	0	0	0	0	0	-0,735584621
556690-8090	51000	27000	26760	26760	0	0	1	1	0	-3,346472195
556451-5087	726000	787000	7400	8200	0	0	0	0	0	-1,588024112
556238-5129	2000	2000	6100	4162	0	0	0	0	0	-64,84615385
556470-2933	220000	153000	10000	10000	0	0	1	0	0	-2,304160247
556692-0160	1400000	1215000	9285	6000	0	0	0	0	0	-0,726410282
556581-7706	244000	287000	12085	15405	0	0	0	0	0	0,303847905
556792-4666	110000	427000	5000	4500	0	0	1	0	0	-19,59437229
556749-7697	1275000	1322000	7800	91000	0	0	0	0	0	-1,002240896
556623-2368	294000	27000	11900	-	0	0	1	0	0	-1,512587712
556721-7764	294000	279000	6500	-	0	0	0	0	0	-0,476336996
556571-2204	456000	151000	4600	0	0	0	0	0	0	0,10426237
556415-0687	1638000	1511000	25500	26600	0	0	0	0	0	-0,30318343
556770-2625	301000	356000	15000	-	0	0	0	0	0	-0,009222133
556461-6851	587000	konkurs	0	0	0	1	1	0	0	6,57145121
556394-8891	200000	209000	12939	10268	0	1	0	0	1	0,687903226
556728-2677	1096000	434000	12276	0	0	0	0	0	0	-3,297793987
556361-0533	18000	10000	5625	6000	0	0	0	0	1	-1,477777778
5562446558	61000	98000	4175	3000	0	0	0	0	1	-0,204737705
556615-8829	371000	130000	11900	11900	0	0	1	0	1	-1,520992162

556439-0093	152000	130000	3840	4000	0	0	0	0	1	0,08128655
556782-4619	253000	80000	0	0	0	0	0	0	0	0,466461719
556581-3606	0	0	9475	0	0	0	0	0	1	#DIVISION/0!
556752-1876	1683000	5639000	58370	0	0	0	0	0	0	-2,188442688
556628-8345	961000	756000	15000	15000	0	0	1	0	1	0,821580511
556687-1843	601000	3731000	5500	0	0	0	0	0	1	-0,633488024
556738-9928	420000	194000	22060	15525	0	0	0	0	0	-1,787699412
556767-7090	370000	568000	8000	0	0	0	0	0	0	-0,943569944
556654-8235	253000	299000	11413	0	0	0	0	0	1	-4,555018145
556361-9377	360000	358000	4100	3000	0	0	0	0	1	-0,648108747
556381-6890	554000	550000	6000	2500	0	0	1	0	1	-0,89076185
556483-8802	612000	495000	12609	18700	0	0	0	0	1	-0,587252834
556419-8553	555000	749000	16394	16187	0	0	0	0	1	-0,354792429
556739-1528	1440000	989000	5000	0	0	0	0	1	0	0,304455843
556513-2098	995000	1036000	5000	5000	0	0	0	0	1	-1,127879162
556283-5602	124000	243000	3800	4600	0	1	0	0	1	-1,365811966
556750-7016	106000	198000	16900	10700	0	1	1	1	0	-1,119644723
556320-5763	203000	193000	9690	13066	0	0	1	0	1	-1,242079038
556647-0919	514000	523000	9563	3000	0	0	0	0	1	0,877771328
556645-1224	112000	124000	5700	0	0	0	0	0	1	0,349662312
556574-1369	48000	92000	20301	18200	0	0	0	0	1	3,434065146
556755-4182	1098000	1216000	14174	17200	0	0	0	0	0	-1,101938052
556556-7285	382000	122000	27300	19568	0	0	1	0	1	-40,81142417
556279-2233	2859000	3801000	9625	0	0	0	0	0	1	-0,051680916
556573-6328	11000	64000	8000	0	0	0	0	0	1	-5,074914384
556685-5457	566000	505000	23237	0	0	0	0	0	0	-0,635284793
556277-6665	155000	140000	27835	0	0	0	0	0	0	-10,67158244
556347-0201	373000	255000	24603	34200	0	0	1	0	0	0,633918442
556458-2632	119000	114000	2700	2583	0	0	0	0	1	0,148143128
556777-0697	467000	340000	7000	10190	0	0	0	0	0	39,28069236
556681-0833	8756000	13488000	72000	72000	0	0	1	0	1	-1,53441477
556691-4940	438000	147000	12000	9000	0	0	0	0	0	-0,758337167
556661-0894	102199	82813	5000	0	0	0	1	1	1	-4,384496564
556589-0745	40135	52616	3000	0	0	0	1	0	1	-2,215315315
556675-5137	1015459	886026	25480	0	0	1	0	0	0	-1,306707355
5564941952	293213	210948	8000	17550	0	1	0	0	0	0,381799787
556367-3937	1012820	1011347	0	0	0	0	0	0	0	-1,367512345

556734-8072	345034	200531	10000	9963	0	0	1	0	0	0,107591659
556651-2363	23505	89663	8000	8000	0	0	1	0	1	45,88573508
556776-6547	2190214	998037	10000	10775	0	0	1	0	0	-0,295652686
556328-4222	167263	183429	0	0	0	0	0	0	1	0,93764063
5566049978	1432357	1252874	15300	0	0	1	0	1	0	-0,150781842

Bilaga 3: Medelvärden och medianer

Report								
	NGCMZscore	NGCMLNTA	GCMZscore	GCMLNTA	GCMRev	NGCMRev	NGCMBig4	GCMBIG4
Mean	-1.36295466	13.0487	-4.5785	12.8857	19325.2300	18323.74	.18	.3241
Median	-.587252833	13.0898	-.5972	13.0346	11729.0000	11950.00	.00	.0000
N	215	215	213	213	213	216	216	216

Bilaga 4: SPSS HI Chi två-test och Chi-kvaderatfördelning

Frihetsgrader	Signifikansnivå	
	5 %	1 %
1	3,84	6,53
2	5,99	9,21
3	7,82	11,34
4	9,49	13,28
5	11,07	15,09
6	12,59	16,81
7	14,07	18,48
8	15,51	20,08
9	16,92	21,67
10	18,31	23,21
15	25,00	30,58
20	31,41	37,57
25	37,65	44,31
30	43,77	50,89

Byttrevisor * GCvarning Crosstabulation

		GCvarning		Total	
		0	1		
Byttrevisor	0	Count	166	143	309
		% within Byttrevisor	53.7%	46.3%	100.0%
		% within GCvarning	93.8%	85.1%	89.6%
	1	Count	11	25	36
		% within Byttrevisor	30.6%	69.4%	100.0%
		% within GCvarning	6.2%	14.9%	10.4%
Total	Count	177	168	345	
	% within Byttrevisor	51.3%	48.7%	100.0%	
	% within GCvarning	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6.926 ^a	1	.008	.013	.007
Continuity Correction ^b	6.030	1	.014		
Likelihood Ratio	7.069	1	.008		
Fisher's Exact Test					
Linear-by-Linear Association	6.906	1	.009		
N of Valid Cases	345				

a. 0 cells (0.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17.53.

b. Computed only for a 2x2 table

Logistisk regression av överlevande företag och byte av revisor

Variables in the Equation

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	
Zscore	-.009	.016	.322	1	.571	.991	
LNTA	.161	.110	2.159	1	.142	1.175	
Step 1 ^a	Big4	-.268	.435	.379	1	.538	.765
	GCvarning	.992	.384	6.683	1	.010	2.697
	Constant	-4.773	1.484	10.350	1	.001	.008

a. Variable(s) entered on step 1: Zscore, LNTA, Big4, GCvarning.

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	9.702	4	.046
	Block	9.702	4	.046
	Model	9.702	4	.046

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	220.238 ^a	.028	.057

a. Estimation terminated at iteration number 6 because parameter estimates changed by less than .001.

Bilaga 5: Sammanställning av förlorade revisionsarvoden H2

Statistics

		NGCMREV2010	GCMREV
N	Valid	153	132
	Missing	192	213
Mean		17050.29	18197.13
Std. Deviation		17921.136	16032.182
Sum		2608694	2402021

Test of quantity proportions

Test of proportions förlorade revisionsarvoden

$$P_1 = 493561 / 2402021 = 0,20548$$

$$P_2 = 133173 / 2608694 = 0,05105$$

$$N_1 = 132$$

$$N_2 = 153$$

$$p_w = (N_1 \times P_1 + N_2 \times P_2) / (N_1 + N_2) = 34,93401 / 285 = 0,12258$$

$$S = \sqrt{(p_w \times q_w (1/N_1 + 1/N_2))} = 0,039$$

$$Z = (P_1 - P_2) / S = 3,95974$$

$$P = 0,000$$

Källa statistik: Kachigan, 1986 ss. 182-185

Bilaga 6: SPSS H3

Chi två-test

Korrelation mellan konkurs och utfärdande av going concern-varning

Konkurs * GCvarning Crosstabulation

		GCvarning		Total	
		0	1		
Konkurs	0	Count	177	168	345
		% within Konkurs	51.3%	48.7%	100.0%
		% within GCvarning	81.9%	77.8%	79.9%
	1	Count	39	48	87
		% within Konkurs	44.8%	55.2%	100.0%
		% within GCvarning	18.1%	22.2%	20.1%
Total	Count	216	216	432	
	% within Konkurs	50.0%	50.0%	100.0%	
	% within GCvarning	100.0%	100.0%	100.0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1.166 ^a	1	.280		
Continuity Correction ^b	.921	1	.337		
Likelihood Ratio	1.168	1	.280		
Fisher's Exact Test				.337	.169
Linear-by-Linear Association	1.163	1	.281		
N of Valid Cases	432				

a. 0 cells (0.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 43.50.

b. Computed only for a 2x2 table

Logistisk regression över konkursdrabbade företag och utfärdande av going concern-varning.

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
GCvarning	.187	.251	.557	1	.455	1.206
Big4	.164	.280	.342	1	.558	1.178
Step 1 ^a LNTA	.220	.075	8.663	1	.003	1.246
Zmodell1	-.018	.009	4.511	1	.034	.982
Constant	-4.475	1.017	19.367	1	.000	.011

a. Variable(s) entered on step 1: GCvarning, Big4, LNTA, Zmodell1.

	Chi-square	df	Sig.
Step	12.819	4	.012
Step 1 Block	12.819	4	.012
Model	12.819	4	.012

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	416.183 ^a	.030	.047

a. Estimation terminated at iteration number 5 because parameter estimates changed by less than .001.

Bilaga 7: H4

Sammanställning av revisionsarvoden i relation till konkurs

	NGCVRev2009	GCVREV2009
N Valid	216	214
N Missing	216	218
Mean	18323.74	19234.9252
Std. Deviation	20025.922	28930.12645
Sum	3957928	4116274.00

Test of proportions: förlorade revisionsarvoden i proportion med konkurs

$$P_1 = 1368311 / 4116274 = 0,33241$$

$$P_2 = 1129067 / 3957928 = 0,28526719$$

$$N_1 = 216$$

$$N_2 = 216$$

$$p_w = (N_1 \times P_1 + N_2 \times P_2) / (N_1 + N_2) = 133,41827 / 432 = 0,30884$$

$$S = \sqrt{p_w \times q_w (1/N_1 + 1/N_2)} = 0,044$$

$$Z = (P_1 - P_2) / S = 1,07143$$

$$P = 0,1423$$

Källa statistik: Kachigan, 1986 ss. 182-185

Bilaga 8: H5

Logistisk regression över revisorsuppdragets längd

Omnibus Tests of Model Coefficients

	Chi-square	df	Sig.
Step	21.603	4	.000
Step 1 Block	21.603	4	.000
Model	21.603	4	.000

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	570.324 ^a	.049	.066

a. Estimation terminated at iteration number 4 because parameter estimates changed by less than .001.

Variables in the Equation

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Big4	.720	.234	9.440	1	.002	2.054
LNTA	.003	.060	.002	1	.964	1.003
Step 1 ^a Zmodell1	-.016	.010	2.573	1	.109	.984
Tenure	.538	.220	5.961	1	.015	1.713
Constant	-.426	.804	.280	1	.596	.653

